



Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat
ALPOLGÁRMESTER



1153 Bp., Bocskai u. 1-3. • 1601 Bp. Pf. 46. • Tel.: 305-3136 • Fax.: 307-7360 • polgarmester@bpxv.hu • www.bpxv.hu

Szám: ESZB.2165-168/2016.

Hiv. sz: 5/ 96-18 /2016

Ülés ideje: 2016. május 25.

ESZB ülés száma: 2164-8/2016.

ELŐTERJESZTÉS

az Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelésről

Tisztelt Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint *a települési önkormányzatoknak minden év május 31. napjáig átfogó értékelést kell készíteniük a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról, és azt a képviselő-testület általi megtárgyalást követően meg kell küldeni a gyámhatóságnak. Az értékelés kötelező tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 170/A. §-a értelmében a 10. sz. mellékletében rögzíti.*

Eszerint az éves értékelésnek tartalmaznia kell:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen

feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogvédelem stb.).

A Gyvt. a gyermekek védelme és a gyermeki jogok biztosítása érdekében a települési önkormányzat számára kötelező alapeladattá teszi a helyi ellátórendszer kiépítését és működtetését. Kerületünkben a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek az ellátórendszer zökkenőmentes működtetése érdekében meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel nyújtanak segítséget a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetéséről illetve megelőzéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.


2013. január 1-jétől megváltozott a gyermekvédelmi ellátórendszer struktúrája. A járási hivatalok létrejöttével a jegyzői hatáskörben végzett gyámhatósági feladatok egy része a járási hivatalok feladatkörébe került (pl.: védelembevétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, stb.).

A Gyvt. vonatkozó szakasza szerint az önkormányzatoknak a hatáskörükbe tartozó gyermekjóléti illetve gyermekvédelmi feladatokról kell beszámolniuk, azonban az éves értékelés tartalmazza a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Hivatala Gyámügyi Osztályának hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi feladatokról szóló beszámolót is. Gyermekvédelmi feladataink számos ponton kapcsolódnak egymáshoz, ezért a Gyámügyi Osztály által 2015-ben elvégzett gyermekvédelmi munka megismerése elengedhetetlen az átfogó értékelés teljességéhez.

Az Önkormányzat 2015. január 1. és 2015. december 31. közötti időszakban végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenysége az előterjesztés mellékletében kerül bemutatásra.


Kérem a tisztelt Bizottságot, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és fogadja el a határozati javaslatokat.

Budapest, 2016. május „19”.


Németh Angéla
alpolgármester

Melléklet:

- az önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló átfogó értékelés.

1. **Témafelelős:** Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály
2. **Egyeztetésre megküldve:** -
3. **Jegyzői láttamozás:** 2016. május „19” nap Aláírás: 
4. **Meghívandók:** az érintett intézmények vezetői
5. **Az előterjesztést kapják:** -

Határozati javaslatok:

Az Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottság úgy dönt, hogy

- (1) az önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: 2016. május 25.

Felelős: polgármester

- (2) felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon az önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés megküldéséről a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Határidő: 2016. június 6.

Felelős: polgármester

Vonatkozó jogszabályhelyek:

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdése,
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 170/A. §-a, 10. sz. melléklete,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 13. § a) pontja.

A határozathozatalhoz egyszerű szavazattöbbség szükséges!

.....számlára érkezett: 2016.....

..... hó 17. -n

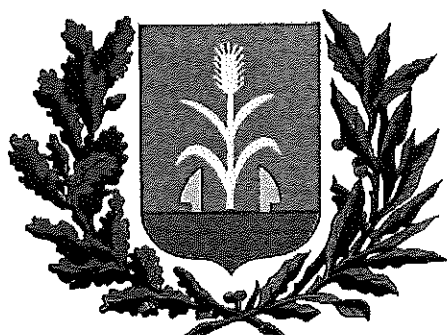
L: Kétféle 05.17. Földm. S

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS

BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLET ÖNKORMÁNYZATÁNAK

2015. ÉVI

GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL



TARTALOMJEGYZÉK

1.	<u>A település demográfiai mutatói</u>	2.
2.	<u>Az önkormányzat által nyújtott pénzübeli ellátások</u>	4.
3.	<u>Az önkormányzat által nyújtott természetbeni és egyéb támogatások</u>	6.
4.	<u>Oktatás – nevelés</u>	13.
5.	<u>Személyes gondoskodást nyújtó ellátások</u>	15.
6.	<u>A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai</u>	27.
7.	<u>A gyermekek napközbeni ellátása</u>	30.
8.	<u>A gyermekek átmeneti gondozása</u>	41.
9.	<u>Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sport programok</u>	48.
10.	<u>A BFKH XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége</u>	55.
11.	<u>Bűncselekmények elkövetése pártfogói felügyelet, rendőrségi munka</u>	56.
12.	<u>Az ellenőrzések tapasztalatai</u>	59.
13.	<u>Megállapítások , a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók</u>	59.

Átfogó értékelés 2015. évről¹

1. A település főbb demográfiai mutatói

1.1 *Kerületi népesség alakulása (december 31-én):*

év	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
fő	79.679	79.792	80.653	80.292	78.982	78.915	78.842

1.2 *Korcsoportok szerinti állapot (december 31-én):*

Korcsoport	2011	2012	2013	2014	2015
	fő	fő	fő	fő	fő
0 – 3 éves (bölcsődés korú)	1.999	2.030	2.305	2.481	2.640
4 – 6 éves (óvodás korú)	2.051	2.077	2.022	1.950	1.862
7 – 14 éves	5.200	5.132	5.082	5.135	5.290
15 – 18 éves	3.181	2.938	2.797	2.648	2.614

0 – 14 éves korosztály	9.653	9.239	9.409	9.566	9.798
0 – 18 éves korosztály	12.977	12.237	12.206	12.214	12.406

¹ Az anyag összeállításában a XV. kerületi Polgármesteri Hivatal (gyermekvédelem, szociális ellátás, oktatás), az önkormányzati intézmények (Egyesített Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék, óvodák, Egészségügyi Intézmény), Klebelsberg Intézményfenntartó Központ XV. Tankerület, illetve a BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányság a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya és a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Gyámügyi osztályának munkatársai vettek részt.

1.3 Házasságkötések száma (év/fő):

év	2011	2012	2013	2014	2015
Házasságkötések száma	163	192	194	168	194

1.4 Születések száma (év/fő):

év	2011	2012	2013	2014	2015
Születések száma	615	665	594	659	661

A lakosság korösszetétele az európai és a magyar trendet követi, az időskorúak száma folyamatosan emelkedik, amíg a születések száma stagnál, amely hosszabb távon a népesség elöregedését jelentheti.

A társadalomkutatók szerint ennek oka lehet a gazdasági és érzelmi bizonytalanság, a családi kapcsolatok lazulása, valamint a hagyományos családi struktúrák eltűnése, a szülőkből és gyermekeiből álló nukleáris családok létrejötte. Valamennyi pszichológiai életminőség-mutató jobb azok között, akik úgy érzik, nehéz élethelyzetben is számíthatnak családtagjaikra.

A fiatalok hetven százaléka mondja azt, hogy nem lehet az ember igazán boldog, ha nincs gyermeke, és nyolcvan százalékuk összességében a házasságot tartja a legjobb életformának. 2015-ben a házasságkötések és a gyermekszületések száma is növekedett.

2. Pénzbeli ellátások

2.1 Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A Budapest Főváros XV. ker. Önkormányzat Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. § (1) bekezdésében, a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. tv-ben (továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt.) 18. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján - az egyének és családok szociális biztonságának megőrzése és elősegítése érdekében - helyi rendeletet alkotott.

Az önkormányzat **2015-ben** gyermekvédelmi támogatás kifizetésére **27.362 millió Ft-ot**, (2014-ben 35.774 millió Ft-ot) használt fel, amely **1.292 fő** (2014-ben 1.565 fő) részére biztosított segítséget **1.726** (2014-ben 2.170) **esetben**.

2015-ben változott a segélyezés rendszere, megszűnt a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás. Kerületünkben, 2015. március 01-től a Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatás került bevezetésre.

A fenti adatokban csökkenő tendencia fedezhető fel, melynek oka a lakosság szám csökkenése és az évek óta változatlan (28.500 Ft) öregségi nyugdíjminimum. E jelenség a támogatási esetek számában és a ráfordított összeg kifizetésében is megmutatkozik. 2014. január 1-jétől a Képviselő-testület döntése alapján emelkedett az alkalmanként kapható segély összege, valamint az egy főre jutó jövedelemhatár is.

A Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatást igénylők közül elutasításra is sor került az elmúlt év folyamán. Az elutasításokra legtöbbször, a család egy főre eső magasabb jövedelme, vagy az éves megállapított forintkeret összegének felhasználásán túl benyújtott kérelem, valamint a kérelmező együtt nem működése miatt került sor.

Elutasított Palota rendkívüli gyermekvédelmi támogatások száma

év	2014	2015
Elutasított kérelmek száma	103	105

2.2 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

A gyermek szociális helyzete alapján jogosult lehet *rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybe vételére*, vagyis a bölcsődékben, óvodákban és oktatási intézményekben térítésmentesen étkezhet, a közoktatásban ingyenes tankönyvellátásra jogosult.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult a Gyvt. 20/B. § (1) bekezdése szerint, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül. A pénzbeli ellátásra való jogosultságot a gyám lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője a Gyvt. 67/A § (5) bekezdése alapján egy évre állapítja meg.

A Gyvt. szerint a támogatás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 %-a. Ez az összeg 2013-ban havonta 6.270 Ft-ot jelentett a gyámszülőknek. Jogszabályváltozás miatt erre a támogatási formára nem állapítunk meg ellátást. A gyermekek elhelyezése után is a szülő marad a tartásra kötelezett, a gyámszülő nem lesz tartásra kötelezett, ezért az elmúlt évben minden ellátás megszüntetésre került.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők pénzbeli ellátottjainak száma

év	2014	2015
fő	7	-
Összesen (eFt)	279	-

Emellett a gyámul kirendelt hozzátartozók – jogosultsági feltételek fennállása esetén - még évente kétszer - augusztus és november hónapban - pótlékban is részesülnek. 2013. évben a pótlék összege esetenként **8.400 Ft/gyermek** volt. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. A törvény értelmében a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője évente felülvizsgálja. A kifizetett támogatási összegeket a központi költségvetés biztosította. 2013-ban 987.000 Ft, 2014-ben 279.000 Ft.

2.3 Óvodáztatási támogatás

2009. január 1. napjától került bevezetésre az **óvodáztatási támogatás**. A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát – kérelmére – annak szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapította meg, akinek gyermeke tekintetében a **halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző megállapította**, és legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél kezdődött, amelyben ötödik életévét betöltötte, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül rendszeresen járt óvodába.

A gyermek óvodába való beiratását követően első alkalommal 20.000 Ft támogatásban részesült. Az óvodai ellátás végéig évente két alkalommal 10.000 Ft/alkalom további támogatásra jogosult a szülő, amennyiben megfelelt a Gyvt. 20/C. §-ában meghatározottaknak. Az óvodáztatási támogatást ugyanazon gyermek után csak az egyik szülő igényelheti. Rendszeres óvodába járásnak minősült, ha a gyermek az óvodai nyitvatartási napokon legalább hat órát az óvodában tartózkodott és az igazolt és igazolatlanul mulasztott napok száma együttesen nem haladta meg a munkanapokra eső óvodai nevelési napok 25 %-át, azzal, hogy a mulasztásból 10 napot július-augusztus hónapokban a 25 % megállapításánál figyelmen kívül kellett hagyni.

Óvodáztatási támogatásban részesülők száma és a kifizetett támogatás összege

Év	2013	2014	2015
Ellátottak száma (fő)	11	10	5
Összesen (eFt)	270	190	60

Az óvodáztatási támogatás 2011-től szociális jellegű támogatásnak minősült, és az állami költségvetés 100 %-ban fedezetet biztosított a kifizetésekre. **Ez a támogatási forma 2015. október 31-től megszüntetésre került.**

3. Természetbeni és egyéb támogatások

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, természetbeni támogatásnak, ingyenes tankönyvnek, valamint a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente két alkalommal augusztusban és novemberben a központi költségvetésben meghatározott összegű támogatást kapnak. A támogatás összege évek óta 5.800 Ft /alkalom, mely 2012. augusztusig pénzbeli, 2012. november óta természetbeni támogatás. A feltételek fennállása esetén a jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt egy évre állapítja meg a jogosult számára, amely elsősorban a gyermekétkeztetésben és a tankönyvek beszerzésében jelent ingyenességet. A gyermekek nagyobb szociális biztonságát garantálja a törvény azzal, hogy a Gyvt. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez társuló természetbeni támogatást Erzsébet-utalvány formájában folyósítja.

2011. január 1-től a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, az 1-8 évfolyamon nappali rendszerű oktatásban résztvevő gyermek után az intézményi térítési díj 100%-t kedvezményként kell biztosítani.

A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg egyedülálló szülő esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át 39.900 Ft. Ugyanez az összeghatár, ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos.

A másik kategória, ha a gyermek családban nevelkedik, akkor a jövedelemhatár - gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege - nem haladhatta meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130 %-át 37.050 Ft. Emellett minden kérelem esetében vizsgálni kellett a család vagyoni helyzetét, melynek összességét a vonatkozó törvény határozza meg. A jövedelemhatár 2008. év óta változatlan. A kedvezmény megállapítása határozattal történik, és egy évre szóló jogosultságot állapít meg.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma és a kifizetett támogatás összege december 31-én:

Év	2013	2014	2015
Ellátottak száma (fő)	1.591	1.363	1.100
Összesen (eFt)	18.450	15.793	13.531

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérő és védelembe vett családokra vonatkozóan a jegyzőnek egy évben két alkalommal (május, október) jelentési kötelezettsége van a kerületben élő halmozottan hátrányos gyermekekről. A gyámhatóság 2013. szeptember 1-jétől, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben-, azonos időszakra megállapítja a gyermek, a nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség, alacsony foglalkoztatottság, elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

Halmozottan hátrányos gyermekek száma (év/fő)

év	2014	2015
fő	184	157

A természetbeni támogatás összegét a Magyar Államkincstár a jelzett igénylés alapján közvetlenül az Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt. részére utalja, az önkormányzatot csak a kézbesítési költség terheli. A halmozottan hátrányos helyzetet 2013. szeptember 1-jétől külön határozatban kell megállapítani.

3.2 Ápolási díj

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az ápolási díj, mint támogatási forma számos esetben érintheti a 18 év alatti fiatalokat is, mint ápolt személyt. 2013. évtől az ápolási díjak hatósági ügyintézése és nyilvántartása átkerült a Budapest Főváros Kormányhivatala XV. kerületi Hivatala Hatósági Osztályához. A Hatósági Osztály tájékoztatása szerint a 2015. évben 80 fő számára folyósítottak ápolási díjat súlyos fogyatékos, vagy tartós beteg 18 év alatti gyermek ápolása címén.

3.3 Gyermekélelmezés támogatása

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára az ingyenes étkezés az elmúlt években fokozatosan került bevezetésre. A gyermekétkeztetéshez kapcsolódó normatív kedvezmények biztosításához normatív állami hozzájárulás igényelhető, melynek összege az éves központi költségvetésben kerül meghatározásra.

A XV. kerületi Önkormányzat rendelete szerint a gyermekek egyéni rászorultság alapján további kedvezményben részesülhetnek. Ingyenes étkeztetést kell biztosítani azon gyermekek részére, akik állami gondoskodás alatt állnak és kerületi lakóhelyű nevelőszülőknél vannak elhelyezve. Az önkormányzat által fenntartott nyári napközis táborban, gyermektáborokban a gyermekek ugyanazt az egyéni rászorultság alapján megállapított kedvezményt vehetik igénybe, amit a tanév során részükre a gyermekintézmény megállapított.

Az intézményekben érvényes személyi térítési díjból a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek az alábbi kedvezményekben részesülhet:

- a) ha a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100 %-át, a kedvezmény mértéke 40 %,
- b) ha a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120 %-át, a kedvezmény mértéke 25 % azzal, hogy az összes kedvezménnyel csökkentett – fizetendő – térítési díj összege nem lehet kevesebb az intézményi térítési díj 10 %-ánál.

Az elmúlt években a szociális célú nyári gyermekétkeztetés keretében elsősorban a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek napi egyszeri meleg-étkeztetésének biztosításához használható támogatás igénylésére volt lehetőség. A támogatás összege azonban nem fedezte a teljes költségeket, ezért az Önkormányzat kiegészítésére is szükség volt az étkeztetés biztosításához.

A gyermekélelmezés önkormányzati támogatása

Év	2013	2014	2015
A tanévben támogatásban részesülők száma (fő)	27	30	30
Összege (eFt)	1 711	1 280	516
Gyermektáborok (Siófok, Bernecebaráti)	276	259	202
Összege (eFt)	4 240	3 760	2728
Napközis táborban támogatásban részesülők száma (fő)	31	31	25
Összesen (eFt)	235	196	136
Szociális nyári étkezésben részesülők száma (fő)	368	378	285
Összesen (eFt)	2 223	3 440	2 528

2015-től az intézményekben érvényes személyi térítési díjból a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, de ingyenes étkezésben nem részesülő gyermek az alábbi kedvezményekben részesülhetnek.

Ha a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, de ingyenes étkezésre nem jogosult és a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100 %-át, a kedvezmény mértéke 40 %, -az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át, a kedvezmény mértéke 25 %.

Ha a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre kizárólag jövedelmi okból nem lenne jogosult, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 160 %-át, az intézményi gyermekétkeztetés személyi térítési díjából egy nevelési- vagy tanévre 25 % kedvezményre jogosult.

Egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a kedvezmény annak a fiatal felnőttnek is megállapítható, aki középfokú nappali oktatás munkarendje szerint folytat tanulmányokat és 23. életévét még nem töltötte be.

A gyermekétkeztetés biztosítását változatlan feltételekkel és összegben szükséges fenntartani, tekintettel a kerületi, rászoruló családok jelenlegi anyagi helyzetére. Ha szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és tanulók számára az óvodai nevelési, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést.

3.4 Nyelvvizsgadíj összegének támogatása

A XV. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2011. (II.1.) önkormányzati rendelete részletesen szabályozta a kerületben a nyelvvizsga megszerzésének a támogatási rendszerét. A XV. kerület Önkormányzat tanulónként és sikeres vizsgánként a vizsgadíj összegének 80%-át, de legfeljebb 20.000 Ft-ot számla ellenében, utólagosan megtérítheti.

Nyelvvizsgadíj támogatása

Év	2014	2015
Fő	26	52
Összeg (eFt)	520	1.035

3.5 Tanulmányi ösztöndíj

Kerületünkben a tehetséges, jól tanuló gyermekek és fiatalok **tanulmányi ösztöndíj**ban részesülhetnek. 2015-ben **74 fő** részesült **3. 472 000 Ft** értékben. Támogatásuk havi mértéke attól függött, hogy milyen oktatási intézményben folytattak tanulmányokat.

Tanulmányi ösztöndíj (év/fő/Ft)

Év	2014	2015
Fő	39	74
Összeg(eFt)	4 505	3 472

Az általános iskolások támogatása (3 fő) 5.000 Ft, a középiskolásoké (12 fő) 8.000 Ft, a szakiskolásoké (3 fő) 8.500 Ft volt. A támogatás a felsőfokú alapképzésben (9 fő) 15.000 Ft, a felsőfokú mesterképzésben (9 fő) 20.000 Ft-ot tett ki.

3.6 Fiatalok életkezdési támogatása, a Babakötvény

A Magyar Állam támogatást nyújt a fiatal felnőttek önálló életkezdésének anyagi megalapozása céljából minden, 2005. december 31. napját követően született gyermek részére.

Az életkezdési támogatás – jelenleg 42.500 forint – igénylésére nincs szükség, a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) automatikusan nyit egy számlát a gyermek részére és azon külön kérés nélkül helyezi el a támogatás összegét. Erről postai úton értesítést küld.

A számlán elhelyezett összeget – egészen a gyermek nagykorúságáig – a Kincstár évenként növeli az előző évi, hivatalosan közzétett éves átlagos fogyasztói árindex mértékével megegyező támogatással. Az így felhalmozott megtakarítást a 18. életévét betöltött gyermek veheti fel és azt **jogszabályban meghatározott célokra** - többek között tanulmányokra, lakhatásra, pályakezdésre, gyermekvállalásra - fordíthatja.

A gyermek családi pótlékra jogosult szülője, törvényes képviselője, vagy a gyermek hozzátartozója Kincstári Start-értékpapírszámlát nyithat a gyermek részére a Kincstárban az állam által nyújtott életkezdési támogatás és elért hozamok összegének további befizetésekkel történő gyarapítására. Az egyéni befizetésekre az állam évente további támogatást nyújt, ezzel is ösztönözve a hosszú távú megtakarítási szándékot.

A Kincstári Start-értékpapírszámla nyitás **előnyei**:

- Évente a befizetések **10%-ának megfelelő, de legfeljebb évi 6.000 Ft állami támogatás jár** (rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult esetén az állami támogatás 20%, de maximum 12.000 Ft, nevelésbe vett gyermekek esetében pedig a nevelésbe vétel időszakával arányos, maximum 12.000 Ft támogatás jár).
- Az életkezdési támogatás összege a hozamokkal együtt automatikusan Babakötvénybe fektetődik, mely a **magyar állami garancia miatt hosszú távon is biztonságos befektetés.**
- A számlán jóváírt összes befektetés (tőke és támogatások), valamint az éves kamatok automatikusan a gyermek születési évéhez igazodó sorozatú Babakötvénybe kerülnek befektetésre.
- A számla vezetéséért, más számlavezetőtől történő átvételért, a megbízások teljesítéséért és a kifizetésért a **Kincstár semmilyen díjat nem számít fel.**
- A gyermek 18. életévének betöltéséig keletkezett megtakarítás és hozam mentesül **mindennemű adó, járulék és illeték alól.**

Kerületünkben is 2006. évben került bevezetésre - az állami támogatáshoz kapcsolódóan - a **START PLUSZ XV. kiegészítő befizetés** elnevezésű - a gyermekek születésekor adható támogatás. Amennyiben a szülő Start-számlát vezető pénzügyi szolgáltatót választ, vagy (2008-tól) a Magyar Államkincstárnál vezetett Start-számlára fizet be, a befizetések után minden évben a befizetett összeg 10%-ának megfelelő, de legfeljebb évi 6.000 Ft, befizetések utáni állami támogatást kap.

2012. október 1-jétől Start-értékpapírszámla nyitásra csak a Magyar Államkincstárnál van lehetőség, melynek nyitása és vezetése díjmentes, a befektetett összeg adómentes. Egy gyermeknek egy számla nyitható, amelyre adott esetben a települési önkormányzatok is teljesíthetnek befizetést.

A **XV. kerületi Önkormányzat 2015-ben is biztosította** ezt a támogatást, így **17 újszülött** kaphatott évenként **10.000 Ft** összegű támogatást. E támogatási forma iránti érdeklődés csekély mértékű, évek óta hasonló nagyságrendű.

3.7 Újszülöttek születési és oltási támogatása

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 10. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzat önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 1. § (2) bekezdése és 26. §-a további felhatalmazást ad arra, hogy a helyi önkormányzatok az Szt.-ben szabályozott ellátásokon túl, saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthassanak.

A Képviselő-testület 2013. február 20-i ülésén megalkotta az újszülöttek támogatásáról szóló 11/2013. (III. 13.) önkormányzati rendeletét.

Első lépésben természetbeni támogatásként minden kerületi újszülött szülője babakelengye csomagot kapott 6.600 Ft értékben, melyet ünnepélyes keretek között vehettek át. A babakelengye csomagot minden kerületünkben élő bejelentett lakóhellyel rendelkező szülő további rászorultsági kritérium vizsgálata nélkül kapta gyermeke születésére tekintettel. A 2013. évi költségvetésben a támogatás finanszírozására 6.000.000 Ft előirányzat került biztosításra, amely 600 babakelengye csomag összeállításához volt elegendő.

Az önkormányzati rendelet módosítása során az újszülöttek támogatásának formája az előző évi tapasztalatokból kiindulva a természetbeni támogatás helyett 20.000 Ft összegű pénzbeli támogatássá alakult át. A módosításban a szociális rászorultságot szükséges volt a rendeletben meghatározni. Abból a célból, hogy minél szélesebb kör részesülhessen az újszülöttek támogatásában, az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének nyolcszorosát meg nem haladó mértékű jövedelem került meghatározásra. (228.000 Ft/fő)

A Képviselő-testület 723/2014 (IX.17.) ök. számú határozatában úgy döntött, hogy 2015. január 1-től támogatja és finanszírozza a kerületben bejelentett lakóhellyel rendelkező szülők 0 és 2 éves kor közötti gyermekei részére, választásuk szerint a rotavírus elleni védőoltás, varicella (bárányhimlő) elleni védőoltás, meningococcus (agyhártyagyulladás) elleni védőoltások finanszírozását, összesen 20.000 Ft / gyermek összegben.

Tekintettel arra, hogy a védőoltások támogatására bevezetett pénzbeli támogatás az újszülöttől 2 éves korig terjedő korosztály támogatását célozza, az alapvető jogosultsági feltételek is azonosak, a két támogatás az újszülöttek támogatása gyűjtőfogalom alatt működve két külön kérelemnyomtatványon igényelhető 20-20.000 Ft keretösszegben. A rendeletmódosítás következtében a támogatás fedezetül szolgáló tervezett keretösszeg 20.000.000 Ft.

Újszülöttek születési támogatása

Év	2014	2015
Fő	274	282
Összeg (eFt)	3. 820	5. 934

Újszülöttek oltási támogatása

Év	2014	2015
Fő	-	180
Összeg (eFt)	-	2.785

4. Oktatás-nevelés

4.1 Óvodai nevelés

A XV. kerületben **11 óvodában** (20 óvodaépületben) végzik a szakemberek az óvodai nevelést és a gyermekvédelmi munkát. Az óvodások létszáma 2015-ben **2158** gyermek volt. (2014-ban 2.156 fő volt). A veszélyeztetett gyermekek száma az óvodákban 2015-ben **25** fő – **1,1%**. (2014-ben 24 fő – 1%) volt. A hátrányos helyzetű óvodások száma 2015-ben **33** fő – **1,6%** (2014-ben 36 fő – 1,66 %) volt. A halmozottan hátrányos helyzetű óvodásnak 2015-ben **40** fő – **1,9%** / (2014-ben 43 fő 1,9 %) számított.

	Óvoda neve	Óvoda címe	Férőhely	Kihaszn.
1.	Ákombákom óvoda	1155 Budapest, Tóth István u. 98. 1155 Budapest, Patyolat u. 5-7.	175	94%
2.	Hartyán-Árendás összevont óvoda	1157 Budapest, Hartyán köz 3. 1157 Budapest, Árendás köz 4.	350	63%
3.	Micimackó óvoda	1156 Budapest, Kontyfa u 1.	200	81%
4.	Molnár Viktor óvoda	1158 Budapest, Molnár Viktor 94- 96.	200	71%
5.	Mosolykert óvoda	1157 Budapest, Kavicsos köz 6. 1157 Budapest, Páskom park 37.	300	77%
6.	Napsugár összevont óvoda	1156 Budapest, Nádastó park 2., Nádastó park 1.	250	92%
7.	Palota Vadvirág óvoda	1154 Budapest, Aulich Lajos 46-62. 1155 Budapest, Wesselényi 29.	200	87%
8.	Pestújhelyi óvoda	1158 Budapest, Órjázat u. 9. 1158 Budapest, József Attila út 59- 61.	180	79%
9.	Rákospalotai Hetedhét óvoda	1154 Budapest, Klapka Gy. u. 27. 1153 Budapest, Bocskai u. 65.	162	101%
10.	Rákospalotai Kertvárosi összevont óvoda	1151 Budapest, Szövőgyár u. 24. 1152 Budapest, Régi Fóti út 14. 1151 Budapest, Vácrátót tér 4-12.	350	93%
11.	Mozdonyvezető óvoda	1155 Budapest, Mozdonyvezető u. 3-5.	200	83%
	Összesen:		2567	83%

4.2 Közoktatás

A XV. kerületben **11 közoktatási intézményben** folyik általános és középiskolai nevelés-oktatás. 2015-ben **5 551** diák (4062 általános iskolás, 1177 gimnazista, 160 szakközépiskolás, és 152 fő szakiskolás) tanult.

A veszélyeztetett gyermekek száma az iskolákban 2015-ben 968 fő (17,4%), 2014-ben 958 fő (17,3 %). 2015-ben 91 fő - (1,6%) , 2014-ben a kerületben 102 fő (1,8 %) hátrányos helyzetű gyermek járt iskolába, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 2015-ben 113 fő (2%), 2014-ben pedig 446 fő (8 %) volt.

A kerületi iskolások közül **2015-ben 43**, 2014-ben 39 gyermek élt **állami gondoskodásban**, legtöbben közülük a Száraznád Nevelési - Oktatási Központban (NOK) tanultak. A tankötelezettségüket magántanulóként teljesítő diákok száma **2015-ben 58 fő (1%)**, 2014-ben 61 fő (1,1 %) volt. **Tanulási, magatartási zavarral küzdő iskolások száma 2015-ben 705 (12,7%)**, 2014-ben 683 fő (12,3 %) volt.

4.3 Napközbeni ellátás, táboroztatás

A **2014/2015-ös tanévben** a XV. kerület **általános iskoláiban 4.062** gyermek, **középiskoláiban 1.489** fiatal tanult. A gyermekek **napközbeni ellátása**, felügyelete érdekében az óvodákban és az általános iskolákban az alábbiak szerint alakult a gyermekek létszáma (tanév):

Ellátottak száma (év/fő)

Tanév	Óvodások létszáma	Általános iskolások létszáma	Középiskolások létszáma	Összesen
2011/2012	2.288	3.990	1.711	7.989
2012/2013	2.200	3.757	1.552	7.509
2013/2014	2.165	4.086	1.453	7.704
2014/2015	2.158	4.062	1.489	7.709

Ellátotti létszám (év/fő)

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Napközis ellátás	1 417	1 410	1 585	1 381
Tanulósobai ellátás	104	214	181	171

Iskolaotthonos ellátásban résztvevők száma (fő)

Év	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Iskolaotthonos ellátásban résztvevők	908	965	925	905

A **nyári szünidőben** történő gyermekfelügyelet keretében az önkormányzat **nyári napközis tábort** üzemeltet, ahol színvonalas, gazdag programok mellett a kerületi gyermekek tölthetnek el több - kevesebb időt a **Szántóföld úti napközis táborban**. Az elmúlt évben is

volt olyan gyermek, aki pár napot tartózkodott a táborban, de volt számos olyan, aki a nyitva tartás teljes időtartama alatt ott volt.

Napközis táborban lévő gyermek száma

Év	2014	2015
Fő	500	490

A nyári napközis tábor mellett, az **önkormányzat által fenntartott táborokban** 2015-ben 2152 fő, (2014-ben 1.626 gyermek) nyaralhatott/táborozhatott.

Bernecebarátiban 741 gyermek, míg **Siófokon 477, Agárdon 439** gyermek táborozott. Az **erdei iskolában 495** fő tartózkodott.

Ezen kívül a nevelési – oktatási intézmények, a sportegyesületek, művelődési intézmények és a **civil szervezetek** által szervezett táborokban 2015-ben **4250** (2014-ben 4.185) fő táborozhatott. Szinte minden táborozás jelentős önkormányzati támogatással valósult meg.

Az **egyéb támogatások** közé kell sorolnunk a szociális és gyermekvédelmi intézmények által adott támogatásokat és közvetve azokat a programokat, amelyeket a gyermekek részére szerveznek. Megállapítható, hogy a XV. kerületi Önkormányzat a Szociális törvényben előírt pénzbeli és természetbeni ellátásokat a 2015. évben is teljes körűen biztosította a gyermeket (gyermeket) nevelő családok részére. Ezek mellett jelentős mértékű önként vállalt támogatásokkal is segítette a XV. kerületi rászoruló családokat.

A XV. kerületi Önkormányzat *megújult* internetes honlapjáról (www.bpxv.hu) a támogatásokhoz szükséges igénylő nyomtatványok, illetve a területet érintő helyi rendeletek letölthetők, és megtalálható minden információ az egyes támogatások feltételeivel kapcsolatban. A Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály munkatársainak a telefonos és e-mail elérhetőségei is megtalálhatók a honlapon.

Az önkormányzat ingyenes terjesztésű újságjában, az Életképekben gyakran megjelennek a gyermekeknek, fiataloknak, illetve szüleiknek szóló hírek, információk. A kerületi televízió, az (XVMEDIA) adásaiban szintén tájékoztatást ad az aktuális eseményekről.

5. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

5.1 „Fióka” Gyermek- és Ifjúságjóléti Központ

2015-ben a XV. kerületben a gyermekjóléti szolgáltatást továbbra is - az Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) keretén belül működő – „Fióka” Gyermek- és Ifjúságjóléti Központ látta el.

Személyi feltételek alakulása:

Egységvezető, családgondozó, fejlesztő pedagógiai tanácsadó, pszichológus, szociális asszisztens, technikai dolgozó, összesen 23,5 álláshely.

A FIÓKA 2015. évi munkáját jelentősen megnehezítette, hogy a 2014 őszén megkezdődött „elvándorlás” az év első felében sajnos tovább folytatódott. További 2, többdiplomás, tapasztalt családgondozó távozott az intézményből, hogy az ágazaton belül kínálkozó magasabb anyagi juttatások miatt máshol vállaljon munkát. Emiatt folyamatos szakemberhiánnyal küzdöttek, ami súlyos terheket rótt a maradókra. A véglegesen távozókon kívül 2 családgondozói munkakörben foglalkoztatott munkatárs tartósan van távol. A szakemberek elhivatottságát jelzi, hogy erejükön felül igyekeztek helyt állni annak érdekében, hogy a szolgáltatásokat igénybe vevő gyerekek és családjaik ellátásukban ne szenvedjenek hiányt.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyerekes családok gondjaival való szakszerű foglalkozás a szociális segítő munka eszközeivel. A Család- és Gyermekjóléti Központban a kerületben élő, gondokkal küszködő családok 70-80%-át a gyerekekkel foglalkozó szakemberek (jelzőrendszeri tagok) küldik, a többiek önként keresik meg a szolgáltatót. A jelzőrendszeren belül még mindig az oktatási intézmények a legaktívabbak, tőlük 2015-ben a jelzések 50,75%-a érkezett a Fiókához. 2013 szeptemberétől az iskolákban megszűnt a gyermekvédelmi felelős munkakör. Annyi már most látható, hogy éves szinten évről évre csökkent az oktatási területről érkezett jelzések száma. A Fiókában dolgozó szakemberek továbbra is komoly erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy az osztályfőnökök elsajátítsák a „gyermekvédelmi” szemléletet, illetve tisztában legyenek az ezzel kapcsolatos felelősségükkel. A korábban olajozottan működő szakmai kapcsolatok helyett most a családgondozók egyénileg próbálnak kommunikálni az összes érintett pedagógussal, gyakran egy intézményen belül 5-10 fővel.

A Fiókához kerülő gyerekek és családjaik gondjai nagyon különbözőek. A XV. kerületben sok az alapvető megélhetési, lakhatási problémával küszködő család, de az olyan család is, amelyekben más jellegű (családon belüli, nevelési, iskolai, érzelmi, stb.) problémák vannak. A gyakran sokproblémás, nehezen segíthető gondokkal küzdő gyerekekkel és családjaikkal kell foglalkozni, de az összetett problémák miatt nagyon nehéz segítséget nyújtani a megoldásban.

A látóterükbe kerülő gyerekek veszélyeztetettségének háttere a 2014. évhez képest 2015-ben sem változott alapvetően. A gondozott gyerekek veszélyeztetettségének háttere különböző, általában összetett. A sokféle gond között leggyakrabban előfordulók:

- Az anyagi jellegűek közül a lakhatási, megélhetési problémák vannak túlsúlyban (lakhatás elvesztésétől való reális félelem, kilakoltatás veszélye, magas hitel-, rezsihátralék, albérlet kifizetésének nehézségei, munkanélküliség, napi megélhetési gondok).
- A gyerekek magatartási, viselkedési problémái, tanulási nehézségei háttérében gyakori a család labilis érzelmi működése, a szülők depresszív életszemlélete, kiábrándultsága. A hagyományos családmódel felbomlása olyan bizonytalansági tényező, amely sokféle családi konfliktust, belső diszharmoniót eredményezhet. Ezek a jelenségek a családok felnőtt tagjai számára is megterhelőek, de a gyerekek még inkább megszenvedik e gondokat. Egyre több olyan családdal találkoznak, amelyben valamelyik családtag (szülő vagy gyerek) komoly mentális nehézségekkel küzd. A felnőtt, pszichiátriai betegséggel küzdők esetében nagyon komoly gondot jelent a gyógykezelés önkéntes igénybevétele. A szülők többségének ugyanis nincsen betegségelátása.

• A kamaszok szabadidő-eltöltési, szórakozási szokásaival összefüggésben gyakran találkoznak a deviancia különböző formáival. 2009 második felétől vált gyakorlattá, hogy a gyermekkorú, vagy fiatalkorú bűnelkövetéséről tájékoztatást kapnak. Ezek egy része a rendőrségtől jövő jelzés, más jelzőrendszeri tag jelzéséből, vagy a család elmondásából kiderülő bűncselekmény. A bűncselekményt elkövető fiatalkorú elkövető ügyébe mindenképpen bekapcsolódó pártfogó felügyelővel rendszeres és kiegyensúlyozott az együttműködésük. A bűncselekményeknek kliens-gyerekeik nem csupán elkövetőik, hanem gyakran áldozataik. Ezeket a problémákat a szociális munkásoknak különösen azért volt nehéz kezelni, mert

- **gyerekkorú** elkövető esetén nyomozás sincs, amely során bebizonyosodna az elkövetés ténye, így nehéz a gyerekekkel felelősségéről beszélni a gondozás során;

- **fiatalkorú** elkövető esetén pedig legalapvetőbb gondjuk az információhiány, nem tudják, hol tart a nyomozás, és mik a következmények.

2015-től, mivel a gyermekvédelmi törvény² előírja a gyermekjóléti szolgálatok és a hivatásos pártfogó felügyelők szoros együttműködését a büntetőeljárás korai szakaszától. Bevezetésre került egy új hatósági intézkedés, melynek elnevezése: megelőző pártfogás, elrendelése a gyámhivatal hatáskörébe tartozik. 2015-ben 2 esetben indult eljárás megelőző pártfogás ügyében, a gyámhivatal egyik esetben sem rendelte el azt.

2015-ben is sok jelzés érkezett az oktatási intézményekből igazolatlan hiányzásról (jelzéseik döntő többsége erről szólt, ill. más gondok mellett erről is). Az igazolatlan hiányzásokhoz új eljárásrend kapcsolódott, amely jelentős többletmunkával jár. Gyakran tapasztalhatók, hogy a gyerekekkel foglalkozó szakemberek ugyan rengeteget foglalkoznak evvel a gonddal, de a gyerek, illetve a család hozzáállása nem változik, s konkrétan az iskolába járás rendszeressége nem valósul meg.

Egyértelműen hatástalanabb a segítő folyamat, ha az oktatási intézmény nem jelez időben, csupán akkor, amikor az igazolatlan hiányzások száma már tényleges szankciókat eredményez.

2013-ban a Fióka kiemelte, hogy gyermekvédelmi szempontból nagyon veszélyesnek tartják, ha egy gyerek azért „szabadul meg” a mindennapi iskolába járás „gondjaitól” „mert egyébként sem kifogástalan az iskolába járási morálja”. 2015 januárjától ismét kötelező javaslatot tenniük minden egyes magántanulói jogviszonyra vonatkozó kérelem esetén. Erre 2015-ben 28 gyermek esetében került sor.

A 2014. évtől a gyermekjóléti szolgáltatást négy fő pszichológus segíti rész munkaidőben, akik 2015-ben **897** alkalommal fogadtak klienseket. Foglalkoztak gyermekekkel, szülőkkel egyaránt. Immár sokkal rövidebb várakozási idővel tudtak eleget tenni a felmerülő igényeknek. Arra is adódott így lehetőség, hogy szükség esetén családterápiás segítséget is fel tudtak ajánlani a rászoruló családoknak. Sajnálatos tény, hogy az utóbbi 1-2 évben rohamosan nőtt a mentális betegséggel küszködők száma mind a gondozott gyermekek, mind felnőtt családtagjaik körében. A szakorvosi ellátáshoz jutás nehézkes, hosszú a várakozási idő, gyakran fél év is eltelik, mire egy gyermek pszichiátriai kezelésben részesülhet. A szülők, hozzátartozók esetében gyakran a betegségbelátás teljes hiánya is nehezíti a megfelelő ellátáshoz való eljutást.

A Központ munkáját részfoglalkozású jogász is segíti, aki részben a szociális munkásoknak ad /munkájukat segítő/ jogi tanácsokat, részben a családok jogi felvilágosítását vállalja (2015-

² 1997. évi XXXI tv. 68.D§

ben **230** alkalommal). A két fejlesztőpedagógus 63 gyerekekkel foglalkozott rendszeresen 2015-ben, összesen **1487** alkalommal.

A Pestújhelyi u. 32. sz. alatt működő „Újhely” telephelyen fogadják a fejlesztőpedagógiai tanácsadók a fejlesztésre járó gyerekeket, illetve ott folynak a szakmai megbeszélések.

2014-ben a Fióka összesen **571** család **1077** gyermekével foglalkozott. Az úgynevezett szakmai tevékenységek száma **7,184** volt. 13 ideiglenesen elhelyezett gyermek és 41 nevelésbe vett gyermek vérszerinti szüleivel volt kapcsolatuk. A szakellátásban nevelkedő gyerekek közül az átmeneti nevelésben lévőkkel, illetve szüleikkel van rendszeres kapcsolata a Központnak. Elő kell segíteniük, hogy a szülők újra képesek és alkalmasak legyenek a gyermek nevelését vállalni. 2015-ben 8 gyermeket sikerült saját családjába hazagondozni. Az ő sorsukat, visszailleszkedésüket a gyámhivatal által elrendelt ún. utógondozás keretében követték figyelemmel.

A **Családok Átmeneti Otthonába** a szülő(k) kérésére kerülhetnek be családok. A befogadó intézmények és a Gyermekjóléti Központ együttműködése esetleges, hiszen (bár értesítést kapnak, ha egy-egy kerületi család bekerül), az otthon saját szociális munkása foglalkozik a családokkal. 2015-ben **133** családok átmeneti otthonában élő gyerekekkel foglalkoztak, közülük **64** gyermek 2015-ben került átmeneti otthonba. A kerülettel ellátási szerződéses kapcsolatban lévő Szociális és Rehabilitációs Alapítványon kívül több más családok átmeneti otthonával kerültek kapcsolatba, elsősorban a BMSZKI intézményeivel.

Az „**Aranyhíd**” **Gyermekek Átmeneti Otthonában** 22 gyermek került elhelyezésre.

A Gyermekvédelmi Törvény alapján kötelező feladatként ellátandó házi gyermekfelügyeletet 2006. óta az ESZI biztosítja.

2015-ben védelembe vételre **68** gyermek esetében került sor. A szociális munkások részt vettek a hatóság által összehívott tárgyalásokon, és a családokkal közösen egyéni gondozási-nevelési tervet készítettek, melynek segítségével konkrét feladatok és határidők kitűzésével tették hatékonyabbá a közös munkát. Folyamatosan együttműködtek a gyermekeket ellátó egészségügyi, oktatási, nevelési intézményekkel.

A **jelzőrendszer tagjai** közül leggyakrabban az oktatási intézményekkel van kapcsolatuk. A kerületi védőnőkkel kapcsolatuk szoros, de többségében az egyedi ügyekre korlátozódik. Az egészségügyi szolgáltatók közül **51** alkalommal kerültek kapcsolatba kórházzal, védőnői jelzés **35** alkalommal érkezett. **57** jelzést kaptak a rendőrségtől, melyben családi vitákról, veszekedésekről, kapcsolattartási nehézségekről, valamint fiatakorúak szabálysértéséről, vagy bűnelkövetéséről értesültek.

Az **utcai és lakótelepi szociális munka** két fő részből áll. Részben fel kell figyelni az utcán lödörgő, kallódó gyerekekre, s számukra fel kell ajánlani hasznos szabadidős programokat. Az utcai és lakótelepi szociális munka másik része csoportok, klubok, szabadidős programok nyújtása az utcán kallódó-csellengő gyerekek számára is.

A szabadidős programok lebonyolításának helyszíne az „Újhely” lett volna. A gyerekek még mindig nem „lakták be” ezt az új intézményrészt. Nem szívesen mennek oda, a szokásos közlekedési útvonaltól távolinak találják. Ősszel és télen, amikor korán sötétedik, a szülők sem szívesen engedik arra sétálni gyermekeiket. A gyerekek jobban szeretik a megszokott, Kolozsvár utcai helyszínt. Ezért 2013 szeptemberétől a klubok új helyszíne is a Kolozsvár utcai épület, amivel párhuzamosan a klubok látogatottsága hirtelen megnőtt. 2015-ben **237** gyermek vett részt a Fióka tanév közbeni, ill. szünidei szabadidős programjain.

A **kórházi szociális munka** keretében a Gyermekjóléti Központ együttműködik mindazon kórházak szociális munkásaival, amelyek XV. kerületi illetőségű gyermeket, várandós anyát látnak el. Az együttműködés zökkenőmentes és nem jelent plusz megterhelést a központ munkatársainak, mivel ezelőtt is folyamatos kapcsolatban álltak az érintett kórházakban működő, kórházi szociális munkát végző szakemberekkel.

A **kapcsolattartási ügyelet** működtetése 2004. január 1-jén indult el az intézményben új szolgáltatásként. A központ szombati napokon fogadja a családokat e célból. 2015. év folyamán a Központban összesen **23** család vette igénybe ezt a szolgáltatást, az **52** alkalom során. Előfordul, hogy a kapcsolattartás a szülők játszmájának része. A szülők ezekben az esetekben nem a gyerek(ek) érdekei szerint működnek, hanem fő céljuk, hogy borsot törjenek a másik szülő orra alá úgy, hogy minél kevésbé lehessen őket „nyakon csípni”. Előfordul, hogy a szülők a maguk oldalára akarják állítani a szociális munkást, s amikor egyértelművé válik, hogy szakemberük ezt nem teszi meg, elfogultsággal, nő-, vagy „férfipártisággal” vádolják őket.

2015-től jelentős változást jelentett az eddig nyújtott kapcsolattartási ügyeletben, hogy a legújabb jogszabályváltozások³ értelmében ún. felügyelt kapcsolattartást is kell biztosítaniuk, amennyiben a gyámhivatal vagy bíróság elrendeli azt. Ez a speciális szolgáltatás fokozott körültekintést kíván. Úgy kell kontrollt gyakorolniuk a kapcsolattartások terén, hogy azzal ne zavarják a szülő-gyermek kapcsolat kibontakozását. Az objektivitás és minimalizált beavatkozás elvének érdekében elkerülhetetlen, a munkatársaik úgy tudják figyelemmel kísérni a családokat, hogy közben ne kelljen a helyiségben tartózkodniuk. Az ehhez szükséges kamerarendszert (és az azokhoz szükséges technikai háttérrel) felszerelték, így háborgatás nélkül tudják felügyelni a találkozásokat. 2015-ben egyetlen család vette igénybe ezt a szolgáltatást.

A **készenléti szolgálatot** a Központ 1998. óta működteti, mint speciális szolgáltatást. 2015-ben **21 család ügyében volt** tényleges érdemi hívásuk, egyszer sem kellett személyes segítséget nyújtani.

2015-ben **43** esetben tartottak úgynevezett esetkonferenciát, (melyekben 38 család, illetve 65 gyerek volt érintett). A Fiókával együttműködő jelzőrendszeri tagokkal, illetve csoportokkal időről időre úgynevezett szakmaközi megbeszélésen találkoznak, hogy valamely problémacsoportról szakmai megbeszélést folytassanak. Ilyen megbeszélésre 2015-ben **10** alkalommal került sor.

A 2015. évről szóló **Éves Tanácskozás** célja, hogy áttekintsék az elmúlt év gyermekvédelmi tevékenységét. A jelzőrendszer tagjai összefoglaló beszámolót tartanak a tapasztalataikról, a gyermekek helyzetéről, az elért sikerekről és a felmerült nehézségekről. Mindazok a gyerekekkel foglalkozó intézmények és szakemberek megszólalnak ilyenkor, akiknek feladatuk van abban, hogy a gyerekek helyzete jobb legyen. Az idei év tanácskozásán elhangzottak alapján kiemelkedő jelentőséget kapott az iskolai gyermekvédelem bizonytalan helyzete, mivel az oktatási intézményekben továbbra is esetleges a gyermekvédelmi koordinátorok kijelölése.

Megállapítható ugyanakkor, hogy a XV. kerület nagy hangsúlyt fektet a gyermekek védelmére, és a kisebb zökkenők ellenére hatékony együttműködés valósul meg az érintett

³ 15/1998 (IV.30.) NM rendelet 6.§ (7.)

szakemberek közreműködésével. A gondok elsősorban a kommunikáció terén fordulnak elő. A munkatársak elfoglaltak, sokszor túlterheltek, a küldött levelek sokszor elvesznek az intézményeken belül.

Felmerült az igény olyan munkacsoportok létrehozására, ahol a különböző területeken tevékenykedő szakemberek tudnak egymásnak segíteni. Az együttműködés elengedhetetlen, hiszen egyedül senki nem tud igazán hatékony lenni és tartós eredményeket elérni. A társintézmények – a jelzőrendszer tagjai – egymás segítségére szorulnak. A gondok pedig szaporodnak, a családok sokszor megoldhatatlan nehézségekkel küzdenek, és a segítő szakemberek komoly érzelmi megterhelés alatt dolgoznak.

5.2 Újpalotai Családsegítő Szolgálat

Az **Újpalotai Családsegítő Szolgálat** szakmai munkájában fontos helyet foglal el a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok körében végzett szociális munka. A Budapest Főváros XV. kerület Önkormányzatának „Gyermejköltségi és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról” szóló - évenként elkészített - Átfogó Értékelésben rendszeresen szerepelnek azok a szolgáltatások, programok, amelyeket a kerületi gyermekek és fiatalok igénybe vehetnek az Újpalotai Családsegítő Szolgálatban. A szakmai tevékenységek az előző évhez hasonló módon, az igényekhez alakítva, fejlesztve valósultak meg. Az általuk szervezett programok jól illeszkednek azon önkormányzati törekvéshez, hogy a rászoruló gyermekek és fiatalok az egyéni sajátosságokat is figyelembe véve minél szélesebb körben, komplex módon juthassanak segítséghez.

Az önkormányzat által nyújtott természetbeni és egyéb támogatások köréhez kapcsolódnak az Újpalotai Családsegítő Szolgálatban szervezett programok közül az alábbiak:

A csoportokkal végzett szociális munka keretében a klubok, tréningek, csoportok igénybe vevőinek forgalma 2015-ben **1322** fő volt. Ilyen klubok-programok: „Napsugár” klub, Kamasz klub, Álláskereső tréning, Csoportos álláskereső tájékoztató, Pályaorientációs konzultáció, Kézműves foglalkozások, Tea Ház. A programok mindegyike a prevenciót-, a közösségfejlesztést-, a szabadidő hasznos eltöltését célozta meg a kerületi kisiskolás- és serdülő-korú fiatalok, valamint az egyedülállóak és a családok körében.

Fogyatékkal élő fiatalok csoportjának tartottak foglalkozásokat, (18 alkalom/103 fő) olyan, számukra fontos témákban, melyeket sem a családban sem más intézményi ellátásban nem érintenek. Így pl. érintették többek között a szeretet, szerelem, szexualitás kérdését, az egészséges párkapcsolat, család, családi szerepek témáit is.

A tanulás értékének hangsúlyozása érdekében a gondozott családjaik gyermekei számára meghirdették különböző tantárgyakból a korrepetálást. Így 2015-ben **8** fő iskolást (általános- és középiskolai tanuló) motiváltak tanulmányi eredményeik javítására.

Az Újpalotai Szabadidő Központtal több éve tartó szoros együttműködés egyik példája, hogy a Kanga Klub keretein belül, amely már évek óta heti rendszerességgel nyújt segítséget a kisgyermekes anyukák számára, a szülőknek életvezetési, pszichológiai tanácsadást tartanak, melyet 2015-ben **415** fő vett igénybe.

Úgynevezett „elutazós” közösségépítő nyári táborként 2015-ben Leányfalura jutottak el **15** fő serdülővel. A különböző ünnepekhez kötődő csoportos programok keretében tavaly is megrendezésre kerültek a Húsvéti-, Karácsonyi Kézműves Napok, amelyeket minden korosztály egyaránt szívesen látogat.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül a gyermekek és fiatalok körében végzett szociális munka szorosan kötődik intézményükhöz:

5.3 Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI)

Az Újpalotai Családsegítő Szolgálat Munkanélküli Fiatalok Tanácsadó Irodája (MUFTI) munkacsoportja 2015 áprilisában ismét megszervezte a Kerületi Képzési Börzét az Újpalotai Közösségi Házban. A Kerületi Képzési Börzén 29 kiállító, - köztük munkaadók, munkaerő közvetítő cégek, diákmunka közvetítő szövetkezetek, külföldi munkát ajánló cégek - vett részt és használta ki a bemutatkozás lehetőségét az általános iskolák végzősei (182 fő) számára.

Az érdeklődők munkajogi, pszichológiai és grafológiai tanácsadáson vehettek részt. A szervezési előkészületekbe, munkálatokba a MUFTI-ba járó fiatalokat és a középiskolai közösségi szolgálatot az Intézményben teljesítő diákokat is bevonták.

A Képzési, továbbtanulási és pályaeorientációs börzét a „A Zsókavár utcai akcióterület III. ütemű fejlesztése szociális célú városrehabilitáció témában” KMOP-5.1.1/B-12-k-2012-0002 azonosítószámú projekt, „II/4. A munka világa – Állás és képzési börze, álláskeresési tréning” előkészítése, lebonyolítása című pályázat keretében tudták megrendezni. 2015. novemberben került megrendezésre „Na, mi a pálya?” címmel a továbbtanulási és képzési börze. A Börzén színes kínálatot vonultattak fel a kiállítók. A Budapest Főváros Kormányhivatal Munkaügyi Központ pályaeorientációs programmal várta a továbbtanulni szándékozó fiatalokat. Módszertani segítséget kaptak látogatók, pályaválasztást segítő tesztekkel tölthettek az érdeklődő diákok. A rendezvény iránt nagy volt az érdeklődés a kerületi intézmények részéről, a program 115 fő érdeklődőt vonzott.

Középiskolai munka, közösségi szolgálat: a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvényben foglaltak alapján a középiskolásoknak 50 órás közösségi szolgálatot kell teljesíteniük. 2015-ben a MUFTI-ban is lehetőséget kínáltak, 7 középiskolai tanuló kapcsolódott be a MUFTI életébe, tevékenységébe.

A gyámhivatal gyermekvédelmi feladatain és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenységén belül folyamatos együttműködés zajlott a gyámhivatal és az Újpalotai Családsegítő Szolgálat között a családokat érintő, jogilag szabályozott mediációs eljárást alkalmazva. Tavaly az ide irányított családok közül 11 fő (4 pár, 1 család) vállalta a mediációt.

5.4. Integráció

A 2015 nyarán megjelent CCXXIII. törvény módosításainak megfelelően elő kellett készíteni az idáig két önálló szakmai egység, a Fióka Gyermek- és Ifjúságvédelmi Központ és az Újpalotai Családsegítő Szolgálat összevonását. A két intézmény munkatársai júniustól folyamatosan tartottak egyeztető megbeszéléseket, hogy a nagy horderejű változás ellenére zökkenőmentes legyen a szolgáltatásokat igénybe vevők ellátása. A közös team-értekezleteken összehangolták az integrálás alá tartozó egységek nyitvatartási- és ügyeleti rendjét, a szolgáltatások biztosításának szabályait, az adminisztráció változásainak jogszabályi hátterét.

Az újonnan létrejött egység neve **ESZI Család- és Gyermekjóléti Központ** lett.

A korábbi két külön intézményegység összevonása során egy közös intézményben valósul meg a családsegítés és a gyermekjóléti alap- és speciális ellátás. A család-és gyermekjóléti szolgáltatást az „Alapellátási csoport” biztosítja a Zsókavár utca 24-26. szám alatt, a család-

és gyermekjóléti központ speciális feladatait a „Hatósági csoport” végzi a Kolozsvár utca 4/b. szám alatt.

A szolgáltatások, tanácsadások elérhetők mindkét telephelyen, a helyszín elsősorban az igénybe vevőtől, ill. a tanácsadók kapacitásától függ.

Alapellátási csoport: Az **Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központ** a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújt szolgáltatásokat. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését.

Elsődleges feladatuk segítséget nyújtani az önként segítséget kérő, vagy más által jelzett gondokkal küszködő egyedülálló személyeknek, gyermektelen pároknak, gyerekes családoknak gondjaik megoldásában. Ennek legfontosabb elemei: az egyéni esetkezelés, a tanácsadás, a csoportokkal végzett szociális segítő munka valamint a prevenció.

A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásban felsőfokú szociális végzettségű családsegítők, pszichológus, jogász, mentálhigiénés, családkonzulens, adósságkezelő végzettségű tanácsadók és középfokú szakirányú végzettségű szociális asszisztensek végeznek segítő szociális munkát.

Hatósági tevékenységek csoportja: A **Fióka Család- és Gyermekjóléti Központ** feladata a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtani.

A gyermekjóléti központként működő telephelyen felsőfokú szociális végzettségű esetmenedzserek, pszichológus, jogász, fejlesztő pedagógus végzettségű tanácsadók és középfokú szakirányú végzettségű szociális asszisztensek végeznek segítő szociális munkát.

A gyermekvédelmi hatósági eljárásokban közreműködő szakemberek segítséget nyújtanak a kiskorú gyermeket nevelő család tagjai számára, mindenkor szem előtt tartva a család autonómiáját, ugyanakkor érvényre juttatva a családban nevelkedő gyermekek mindenek feltett álló érdekét. A központ esetmenedzserei gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet látnak el.

Amint az előre jól látható volt, az összevonást rendkívül megnehezíti az új intézményegység, a Család- és Gyermekjóléti Központ két fő szakmai csoportja (alapellátási, ill. hatósági) közötti jelentős fizikai távolság. A közös nyilvántartás, forgalmi napló és iktatás vezetése alapfeltétele a zökkenőmentes működésnek. Ehhez elengedhetetlen az informatikai hálózat és infrastruktúra további bővítése.

5.5 Fejlesztő Gondozó Központ (FENO)

Az ESZI- Fejlesztő Gondozó Központ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény alapján végzi feladatát, súlyosan, halmozottan sérült gyermekek és fiatal felnőttek illetve felnőttek nappali ellátását, mint szociális alapszolgáltatást. Továbbá a Száraznád Általános Iskola, Szakiskola, Speciális Szakiskola és Fejlesztő Nevelés - Oktatást

Végző Iskola telephelyeként három fejlesztő nevelés-oktatást végző csoportnak adott helyet naponta 8.00-12.00-ig.

Az általuk kialakított struktúra szerint, az ellátottakat kis csoportokban (6-7 fő) látták el, fejlesztésük, képzésük továbbra is a szakemberek által szeptemberben összeállított, egyénre szabott, komplex, sérülésspecifikus fejlesztő programok szerint valósult meg, a szakmai, módszertani alapelvek továbbra is ugyanazon szempontok alapján érvényesültek. Korcsoportok szerint 3 tanköteles korúak csoportja és 3 felnőtt csoport működött az intézményben. Fogyatékosok nappali ellátásában és fejlesztő nevelés-oktatásban részt vettek (6-23éves korig) 17 fő. Fogyatékosok nappali ellátásában részt vettek (23-kortól) 19 fő.

Az ellátási évben intézményi jogviszony létesült 1 fővel, intézményi jogviszonya megszűnt 3 főnek. Az ellátottak átlag életkora 27 év.

A FENO-ban továbbra is három intézményhez tartozó kollégák dolgoztak együtt (Szárznád Általános Iskola, Szakiskola, Speciális Szakiskola és Fejlesztő Nevelés - Oktatást Végző Iskola (7 fő), Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi Tagintézménye (1 fő). Mivel az intézmények kliensköre, elvei, programja, módszertani sajátosságai egybeesnek, a napi munkaszervezést alapvetően meghatározta a másik két intézmény személyi feltételeinek alakulása.

Az iskola szakember ellátottsága a tanév első felében folyamatosan változott, gyakran cserélődtek a feladathoz rendelt szakemberek. A tanköteles csoportok tanulóinak mozgásfejlesztése ebben az évben sem volt megoldott, amit a FENO kollégái próbáltak részben pótolni, sértve ezzel a kompetencia határokat.

Három tanköteles korú fiatal fejezte be tanulmányait, ezzel megnövekedett a felnőtt csoport létszáma, így indokoltá vált infrastrukturális lehetőségeik átszervezése, vagyis a tanköteles korú és felnőtt csoportszobák cseréje.

A 2015-ös évben már meglévő terápiáikhoz szükséges feltételek bővítése zajlott. Kialakítottak egy terápiás folyosót (fények, tapintás, hangok), illetve az egyik fejlesztő szobára kerültek rolók, elősegítve a fényterápia hatékonyabb alkalmazását. Pályázati úton egy elektromos betegemelő lift beszerzése is megtörtént, mely nagymértékben megkönnyíti az ellátottak gondozását.

A kerti munkálatok terápiás lehetőségeinek kihasználásához kialakításra került egy a csoportok számára elérhető eszközpark.

Az udvari hinta cseréje elkezdődött, új gumi aljzat, illetve új állvány került telepítésre a Gondoskodás Gyermekéinkért Alapítvány segítségével.

Az ellátottak előrehaladott életkorával jelentkező megváltozó képesség, készség struktúrához alkalmazkodó gondozási, nevelési eljárásokat, módszereket, programokat tovább fejlesztették, mint kísérleti módszereket használják, annak érdekében, hogy minél több tapasztalathoz juthassanak a jövőt illetően.

- Csoportok napirendjének, helyszükségletének igény szerinti módosítása.
- A szabadlevegőn tartózkodás idejének növelése.
- Gondozási tevékenységek hangsúlyozása.
- Jövőkép tervezés a szülők aktív bevonásával.
- Tapasztalatszerző intézménylátogatások szakemberek részére.
- Szülőklub facilitálása a Gondoskodás Gyermekéinkért Alapítvány közreműködésével.

A közelmúltban bevezetett terápiák (színes kotta módszer és állatasszisztált terápia) szervezése zökkenőmentessé vált, folyamatosan képezték magukat, annak érdekében, hogy az aktuális szakmbergárda napi szinten tudja használni ezeket a lehetőségeket.

Új terápiás helyszíneként jelent meg az érzékelő folyosó, aminek terápiás programját külön kidolgozták, felépítették, illetve a kert, - amelyet az ellátottak aktív közreműködésével alakítottak ki – az „illatos” és a „tapintható” kert.

Bővítésre került a szűrést végző szakorvosok száma egy bőrgyógyász szakorvossal az ortopéd, illetve fogászati szakorvosi vizsgálat mellett. A segédeszközökkel kapcsolatos teendőket szervezték, kézben tartották, a szülőket folyamatosan segítették ügyeik intézésében. A Magyar Vöröskereszt támogatásával második alkalommal szervezték meg egészségügyi szolgáltatások igénybevételeének lehetőségét, ahol az ellátottak, a szülők és a dolgozók is igényelheték önkéntes alapon az egyes szűréseket

Kiscsoportos buszos kirándulásokkal próbálták elérni a tágabb társadalmi környezetet. (Pólus Center, Hajógyári sziget).

Létrehoztak egy a szülők és hozzátartozók számára napi szinten hozzáférhető információs pultot, ahol folyamatosan frissítik a vonatkozó információkat.

Az előző évben kialakított munkaszervezés pozitív eredményei alapján tovább folytatták a mini projektekből való tevékenykedést (pályázatírás-bonyolítás, kisbuszos kirándulások szervezése-bonyolítása, terápiák fejlesztése-módszertana).

A szakemberek csoporthoz rendelését rugalmassá tették, forgórendszerben minden terápiás munkatárs részt tudott venni minden csoport életében. Így árnyaltabb képet kaptak az ellátottakról.

Az áprilisban megrendezett, hiánypótló, egyedülálló, „Mindenki öröme” elnevezésű országos programjuk célja volt, hogy a rendezvény helyt adjon egy olyan kezdeményezésnek, ahol ezen emberek képességeiknek és készségeiknek megfelelően tudnak részt venni egy, a feltöltődésüket segítő tevékenységben.

Az évszakokhoz, hagyományokhoz kötődően szervezték meg szabadidős és egyéb programjaikat: pótszilveszteri buli, farsang, nyílt nap, Március 15.-i ünnep, FENO születésnap, Húsvét, Föld napja, Húsvét, Tavaszi kirándulás, Szakorvosi vizsgálatok (ortopéd, fogászati.) Egészség nap, Anyák napi ünnepség, Gyermeknap, Májusfa állítás, Szervezetfejlesztés, Élmény nap, tábor Bogácson, szülői értekezlet, Bowling-bajnokság, egész napos kirándulás, „Fordított nap”, „Mesék napja, Mikulás ünnepség, Karácsonyi ünnepség.

Az intézmény folyamatosan kapcsolatot tartott a gyermekek, fiatalok, felnőttek lakóhelye szerinti illetékes önkormányzatokkal, a 2012-ben elkezdett stratégiai terv folytatásaként annak érdekében, hogy a jövőben ellátási szerződést tudjon kötni a XV. ker. önkormányzat férőhelyek biztosítására és a költségek megosztására.

A pályázati kiírásokat folyamatosan nyomon követték és számos esetben sikeresen pályáztak. A pályázati kiírásoknál hatékonyan, - kölcsönösen építve egymásra - tudtak dolgozni a Gondoskodás Gyermekéinkért Alapítvánnyal.

- kerületi Civil pályázat keretén belül támogatást nyári táborra (140.000. Ft.),
- 400.000.Ft támogatást Szülősegítő szolgáltatások támogatására, melynek keretében egy tematikusan felépített szülősegítő csoportos tréning második részének megvalósítása kezdődött el,
- 1.238.322.Ft támogatást a „Helyi szövetségek a családokért” város rehabilitációs projekt keretében a Zsókvár utcai akcióterület III. ütemű fejlesztése szociális célú város rehabilitáció témában.

A Victoria a gyermekekért Egészségvédelmi Közhasznú Alapítvány tizenegyedik nyilvános pályázati kiírásán 278.000.- forintértékben 1 db új elektromos betegemelőt hálóval és fürdető hevederrel nyertek.

A 2016. év feladatai a gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységekkel kapcsolatban

A Fejlesztő Gondozó Központ alaptevékenysége a súlyosan és halmozottan sérült emberek nappali ellátása. Feladatát továbbra is meghatározza, hogy a FENO épületét két ágazat veszi egyszerre igénybe. A Száraznád Általános Iskola, Szakiskola, Speciális Szakiskola és Fejlesztő Nevelés - Oktatást Végző Iskolát érintő minden nemű változás alapvetően befolyásolja a FENO működését, szakmai munkáját. A munkavégzés hatékony szervezése megköveteli a még hatékonyabb együttműködést, folyamatos egyeztetést, úgy az idei évben várható-a Száraznád Iskolát érintő-fenntartóváltással, mint a tanköteles korú fiatalok létszámának változásával kapcsolatban.

A különböző szakterület szakemberei, a gyógypedagógus, pedagógus, konduktor és a szakorvos, tevékenységüket team munkában végzik. Így az intézménybe járó sérült gyerekek, fiatalok megsegítése harmonikus légkörben, komplex módon történik.

- A hatályos, CXC. törvény a nemzeti köznevelésről alapján, a 2015/2016-os tanév végén öt, súlyosan, halmozottan sérült gyermeknek szűnik meg a tankötelezettsége (Nkt.15§(4.)). A fejlesztő nevelés-oktatásban a tanuló annak a tanítási évnél az utolsó napjáig köteles részt venni, amelyben betölti a tizenhatodik életévét és annak a tanítási évnél az utolsó napjáig vehet részt, amelyben betölti a huszonharmadik életévét.), vagyis egy egész iskolai csoport szűnik meg a Száraznád Iskola Molnár Viktor utcai telephelyén. Az oktatásból kikerülő tanulók tanulói jogviszonya megszűnik, viszont a jelzett 5 fő továbbra is ellátotti jogviszonyban áll majd az ESZI Fejlesztő Gondozó Központtal, a továbbiakban kizárólag fogyatékosok nappali ellátásában fognak részesülni.
- A megmaradó két csoport 12 főt jelent, akik két 6 fős csoportot alkotnak. Ehhez alkalmazkodva kell a csoportok napirendjét a 2016-os évben alakítaniuk.

Főbb szakmai tevékenységek

- A családban már kialakított szokások, jelzések, megszerzett képességek, készségek, elsajátított tudásanyag feltérképezése és a nappali intézményi létben való lehetőség szerinti beépítése és fejlesztése.
- Olyan megnyugtató és biztonságos környezet biztosítása, amely a gondozottak testi, értelmi és szociális képességeit segíti kibontakoztatni.
- A kommunikáció egyénenként változó lehetőségeinek feltérképezése, a gondozottak állandó ösztönzése a számukra lehetséges önkifejezési módok tudatos alkalmazására, gyakorlására.
- Szoros kapcsolattartás a szülőkkel az ellátottak eredményes fejlesztése, a szülő-gyerek kapcsolat segítése érdekében, a szülők szakmai segítése, tehermentesítése.
- Az ellátás során leghatékonyabban alkalmazható eljárások, módszerek nyomon követése és beépítése az egyéni fejlesztő programokba.
- Közösségi, kulturális és a szabadidős programokon való egyenjogú részvétel elősegítése, ezáltal a társadalmi integráció elősegítése.
- Információs hálózat működtetése.

- Érdekképviselői szervezetekkel való kapcsolattartás.
- Az intézményt támogató Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvánnyal való aktív programszervezés.

A szakmai tevékenységek formái

- **Egyéni foglalkozások**, amelyek alapja a team munkában elkészített, szülővel egyeztetett, egyéni fejlesztési terv.
- **Csoportos foglalkozások** a fejlesztési területek szerint: Szocializáció, Megismerő funkciók, Kommunikáció, Mozgás, Munkatevékenység.
- Fejlesztő gondozás tevékenységeinek szükségletekhez alkalmazkodó bővítése.
- Szabadidős programok, rendezvények, ünnepek szervezése.
- **A már alkalmazott terápiák speciális módszertanának kidolgozása, nyomon követése:** az ellátottak állapotához alkalmazkodó, igény szerint felmerülő terápiák, szolgáltatások, rendezvények megszervezése, lebonyolítása pl. szülő klubok kísérése, állatasszisztált terápia, színes kotta módszer, illatos kert.
- **Az intézményben rejlő terápiás lehetőségek felkutatása**, team munkában történő feldolgozása, szakmai programba történő beépítése.
- **Egészségügyi szolgáltatások körének rugalmas bővítése** részben a Magyar Vöröskereszt által támogatott egészségnap szűréseinek bővítésével, ellátottak kíséréseivel, a Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány aktív közreműködésével.
- **A társadalmi integráció elősegítése kirándulások szervezésével.**
- **A Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvánnyal közös programszervezés.**

Ütemterv	
FEJLESZTŐ GONDOZÓ KÖZPONT	
<i>Megvalósítandó feladat</i>	<i>Megvalósítás időszaka</i>
pótszilveszter, közös team, szakember team, gondozottak félévi jellemzésének leadása, II. félévi foglalkozási tervek leadása	január
szakember team, Farsang, közös team, Nyílt nap	február
szakember team, 1848. március 15.-i megemlékezés, FENO 25. évfordulójának ünneplése, közös team	március
Föld napja, szakember team, Tavaszi kirándulás - nagycsoport, Tavaszi kirándulás - kiscsoport, Húsvét, bőrgyógyászati szakorvosi vizsgálat, Egészségnap, Országos Élménynap	április
Anyák napja, Májusfaállítás, Gyermeknap, „Zebegényi szakmai napok”, szakember team, közös team, fogászati szűrővizsgálat	május
Élménynap, nyári programtervezet és dokumentációk leadása, szakember team, Nyári tábor - nagycsoport, Nyári tábor - kiscsoport, közös team, ortopéd szakorvosi vizsgálat,	június
szülői értekezlet, közös team, ügyeleti rend szervezése, ügyeleti programok felelőseinek kijelölése, ügyeleti programok folyamatos lebonyolítása	július
ügyeleti programok folyamatos lebonyolítása	augusztus
közös team, beszoktatás, szakember team, Bowling Vándorkupa Bajnokság, foglalkozási tervek, órarend	szeptember

leadása, egyéni fejlesztési tervek leadása, őszi egész napos kirándulás tervezetének leadása	
szakember team, szülői értekezlet, Őszi kirándulás, közös team, ortopéd szakorvosi vizsgálat	október
Mesék napja, szakember team, „Fordított nap”, közös team	november
Mikulás ünnepség, szakember team, Karácsonyfa állítás, Karácsonyi ünnepség	december

6. A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai

6.1 Védőnői ellátás

Budapest XV. kerületében a **védőnői ellátás** a Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat Egészségügyi Intézménye szervezeti egységeként működik. A védőnői ellátás az egészségügyi alapellátás részeként két, feladataiban eltérő részre tagolódik: a **területi ellátásra** valamint az **iskola-egészségügyi ellátásra**. A védőnői ellátás során a területi és az iskola-védőnők 2015. évben mindennapi munkájuk részeként látták el a gyermekvédelmi feladatokat.

A XV. kerület közigazgatási területén **21** területi védőnői körzet működik. A védőnői körzetek **4** Védőnői Tanácsadó köré csoportosulnak (Sződliget utcai Tanácsadó, Rákos úti Tanácsadó, Őrjárat utcai Tanácsadó, Zsókavár utcai Tanácsadó).

A **területi védőnői ellátás** a védőnők illetékességi területén lakcímmel rendelkező, vagy életvitelszerűen ott tartózkodó és a védőnői gondozás iránti igényt írásban bejelentő várandós és gyermekágyas anyákat, újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekeket valamint az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermekeket, fiatalokat érintette.

A védőnői gondozás 2015. évben a gyermek törvényes képviselőjével előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatások és védőnői tanácsadás keretében valósult meg.

A védőnői gondozás során a területi védőnők elvégezték az egyes életkorokban esedékes szűrővizsgálatokat, nyomon követték a gyermekek pszichoszomatikus fejlődését, segítették a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását valamint a gyermek nevelését és szocializációját. Eltérés vagy annak gyanújának észlelésekor megtették a szükséges intézkedéseket.

A gondozott család részére átadták az egészséges életmódhoz szükséges ismereteket, és figyelemmel kísérték, hogy a gyermek családban történő ellátása az adott tanács szerint történik-e.

A környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében segítséget nyújtottak a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához. A családlátogatások és a védőnői tanácsadás során célzott és szükséglet szerinti gondozást végeztek.

A családokkal kialakított jó kapcsolatnak köszönhetően gyakori, hogy akut probléma jelentkezésekor a szülő keresi meg telefonon vagy személyesen a védőnőt, és kéri a

segítségét. A védőnő megteszi a kompetenciájába tartozó intézkedéseket, és ha szükséges, a szülő előzetes tájékoztatása után más szakemberek segítségét is kéri (Gyermek- és Ifjúságvédelmi Központ, Családsegítő Szolgálat, Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály, házi gyermekorvos, óvoda, iskola, stb.).

A területi védőnők 2015-ben is **nagy hangsúlyt** helyeztek arra, hogy a gondozott családban nevelkedő gyermek testi, lelki és szociális fejlődésének nyomon követése, az egészséges életmóddal és táplálkozással kapcsolatban adott tanácsok, valamint az egyes korcsoportokban a szűrővizsgálatok elvégzésén kívül tájékoztatást adjanak a családtámogatási ellátási formákról is. **Szakmai segítséget nyújtottak** a helyes életmód, az egészséges táplálkozás, a megfelelő környezet kialakításához, a gyermekek harmonikus testi és lelki neveléséhez.

A család harmonikus életvitelét bármilyen formában veszélyeztető helyzet felismerése és a rendezéshez mielőbbi segítségnyújtás érdekében a gondozottakkal olyan kapcsolatot alakítottak ki, hogy a rizikófaktorok mielőbb felismerhetőek legyenek. A családokat tájékoztatták az újszülött, oltási és szociális ellátásokról, valamint segítséget nyújtottak ezek igénybevételéhez. A területi védőnők a területi gondozási munkájukon és a kerületi rendezvényeken túl (Egészségnap), az Egészséges Tanácsadóknak is szerveztek és végeztek egészségnevelő munkát, melyre az általuk szervezett klubfoglalkozások (Baba-Mama klub, szülésre felkészítő tanfolyam, stb.) keretein belül van lehetőség.

A területi védőnői ellátás mutatószámai:	2011	2012	2013	2014	2015
A gondozott családok száma (éves/12hó):	3.812	3.935	3.788	3723	3488
Családlátogatási alkalmak száma:	14.693	15.010	15.178	13.347	14.015
Védőnői tanácsadáson megjelentek száma (0-1-é):	7.789	8.450	9.455	7346	8801
Újonnan nyilvántartásba vett csecsemők száma:	615	719	644	622	684
Védőnői fokozott gondozásban részesült gyermekek száma:	4.177	4.292	4.157	4008	4510
Újonnan nyilvántartásba vett várandós anyák száma:	697	715	721	677	713
A gondozott családokban észlelt gyermekelhanyagolások száma	26	5	2	2	0
A gondozott családokban észlelt gyermekbántalmazások száma	3	0	0	0	0
Védőnők által megtett intézkedések száma	54	45	25	19	24

2015-ben a XV. kerület oktatási intézményeiben az **iskola-egészségügyi feladatokat 8 fő iskolavédőnő** látta el. Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló rendeletben előírt szűrővizsgálatok és egészségnevelési feladatok ellátásán valamint a védőoltások szervezésén és azok lebonyolításában történő közreműködésen kívül az iskola-védőnők kiemelt figyelmet fordítottak arra, hogy jó és folyamatos együttműködésükkel segítsék az oktatási intézményeket gyermekvédelmi feladataik ellátásában.

Az iskolák vezetésével, a tantestülettel, adott esetben az iskola pszichológusával, a logopédussal, a fejlesztő pedagógussal, a gyógy-testnevelővel, a gyermek- és ifjúságvédelem szakembereivel kialakult kapcsolat egyre hatékonyabb. Az iskola-védőnők tapasztalatai, jelzései alapján az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelőseivel történő együttműködés gyors problémamegoldást eredményez.

Az iskola-egészségügyi miniszteri rendelet által a kampányoltás keretében **oltásra kötelezett** tanulók többsége részesült az előírt védőoltásokban, az akut megbetegedés/ek miatti hiányzók pótotlása folyamatos. Az oktatási intézményekben történő oltások folyamatát a BFKH Budapest XIV. Kerületi Népegészségügyi Intézete Járványügyi Csoportja rendszeresen ellenőrizte. A tisztasági szűrővizsgálatokat a módszertani utasítás szerint, folyamatosan végezték/végzik az iskola-védőnők.

A pediculosis (tetvesség) miatt kiszűrt tanulókat egyénileg tájékoztatják, nagy hangsúlyt helyezve az újrafertőződés megelőzésére. Az iskolai egészségnevelés egyéni, személyre szabott és csoportos formában egyaránt megvalósult.

A Védőnői Szolgálat és az érintett intézmények együttműködése 2015. év során zökkenőmentes volt. Az eredményes munka elengedhetetlen feltétele a személyek (védőnő, családgondozó) állandósága és elérhetősége az adott eset megoldásánál, **a kétirányú információáramlás** (szóban és írásban is), a rendszeres kapcsolattartás illetve az esetmegbeszélő csoportok működtetése.

A védőnők is fontosnak tartják a gyermekek, fiatalok részére a szabadidő helyes eltöltéséhez a megfelelő intézmények és programok kialakítását kerületünkben.

6.2. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XV. kerületi Tagintézménye

A **nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv.** alapján 2013. január 01-től fejlesztő felkészítést, fejlesztő iskolai oktatást **csak pedagógiai szakszolgálat láthat el.** A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII. törvény alapján mind a fejlesztő felkészítő, mind a fejlesztő iskolai oktatást végző, valamint a gyermekvédelmi feladatokat ellátó közalkalmazottak a **Klebelsberg Intézményfenntartó központ állományában végzik tovább tevékenységüket.** Az átszervezések következtében sem az érintett szakemberek, (pedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok) sem a gyermekek érdekei nem sérülnek.

A 2015-ös évben a nevelési tanácsadók idejéből származó klasszikus együttműködési formák az intézmény és partnerei között megmaradtak ugyan, de arányaiban kicsit eltolódva.

Ahogy azt az éves gyermekvédelmi tanácskozáson is jelezték, szeretnének hatékonyabb prevenciót megvalósítani, hiszen a szakszolgálat, mint intézménytípus 0-tól 23 éves korig láthatja el a kerület gyermekeit, fiataljait. Vagyis arra szeretnének építeni, hogy a nagyon korai életszakasztól kezdve van lehetőségük a gyermekek segítésére, nyomonkövetésére, tulajdonképpen a felnőtté válásig.

További fontos szempontjuk, hogy több szakma képviselőit is be tudják vonni a munkába, hiszen tanító, gyógypedagógus, konduktor, logopédus, pszichológus egyaránt tagja szakmai csapatuknak.

A prevenció első lépcsőfokának tekintik a tavalyi évben már elindított, de tulajdonképpen az idei tanévben kiteljesedő Baba-mama klubjukat. A klub a korai fejlesztés szakfeladat alatt működik, ugyanakkor nem kell hozzá papírosnak lenni (szakértői véleményében diagnosztizált, a korai fejlesztés hatáskörébe utalt), hogy a csoport tagja lehessen valaki. Jellemzően gyermeknevelési kérdésekről, terápiás lehetőségekről érdeklődnek az anyukák.

Szintén a korai fejlesztés területén, de a már „papírosok” körében is szeretnék erősíteni a gyermekvédelmi prevenciót. Egy-egy kisgyermek fejlesztése kapcsán óhatatlan, hogy életvezetési tanácsokat, konkrét feladatmegoldási javaslatokat adjanak akár a kicsi otthonában is. Nagy lehetőség és felelősség továbbá, hogy bizonyos kisgyermekeket az intézményi ellátás előtt, a korai életszakaszban látnak, ellátnak. Ezeket a helyzet adta lehetőségeket is szeretnék a prevenció szolgálatába állítani.

A nevelési tanácsadás már egy rejtett együttműködést is takar, hiszen a terápiára önként jelentkezőkről nem szolgáltathatnak adatokat, ugyanakkor szerencsére jellemző működésükben, hogy a szülő önként jelentkezik problémájával, hiszen ezekben az esetekben a leghatékonyabb az együttműködés, legbiztosabb a terápia hatása.

Továbbra is jellemző a „Fiókás” és a Gyámhivatali megkeresés. A Családsegítő Szolgálattal tavaly nem történt hivatalos kapcsolatfelvétel. A „Fióka” Gyermek-és Ifjúságvédelmi Központtól terápiás megsegítés miatt a tavalyi évben 4 ízben kaptak gyermeket. Ez a hivatalos szám, ugyanakkor mindkét intézmény (Gyermekjóléti Központ, Családsegítő Szolgálat) között jól működött a telefonos kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás egy-egy gyermek ügyében.

A Gyámhivatal 7 esetben kért szakértői véleményt tőlük, általában kapcsolattartás témakörben. Természetesen igyekeznek megfelelni a Határozatoknak, bár az intézményükben nem dolgozik igazságügyi szakértő kolléga. A kiszabott 30 napos határidőt gyakran nem tudják tartani, mivel ez – működésükből következően – egy találkozásra nyújt lehetőséget. Szakmailag aggályos egy találkozás után vagy esetleg terápiás folyamat közben a szakértői vélemény kialakítása.

Intézményük életében a szakértői bizottsági munka erős szabályozottságából következően két éve megjelent a Kormányhivatalok kötelezése a szakértői vizsgálatokra. A gyermekek intézménye általi beküldéskor a meg nem jelenésről veszélyeztetés miatt jelezniük kell a Kormányhivatalnak. Kétélű fegyver ez, hiszen a további esetleges terápiás munkát nagyban megnehezíti egy kormányhivatali kötelezés. A kormányhivatali intézkedések száma erősen emelkedő jellegű. Míg 2015-ben 21 esetben kellett jeleznünk a Hivatal felé, addig jelen tanévben már 22 jelzést küldtek. Fontos számukra a prevenció megerősítése.

7. A gyermekek napközbeni ellátása

7.1 Egyesített Bölcsődék

Ellátási területe: Rákospalota – Pestújhely - Újpalota.

XV. ker. Önkormányzat Egyesített Bölcsődék - Működési Engedéllyel, Alapító Okirattal, Szervezeti és Működési Szabályzattal, helyi szabályzatokkal és jogi személyiséggel rendelkező költségvetési szerv.

Az intézmény gazdálkodással, működtetéssel összefüggő feladatait 2012. július 1-től a Budapest Főváros XV. kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Gazdasági Működtetési Központ (a továbbiakban: GMK) és az Egyesített Bölcsődék közötti munkamegosztás és felelősségvállalás rendjéről szóló Munkamegosztási Megállapodás tartalmazza.

A bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára. A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi, vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde feladata a 3 éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-lelkifejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételével.

A családban nevelkedő gyermekek napközbeni gondozását, nevelését ellátó intézményként működő **Egyesített Bölcsődék** 6 tagintézményben látja el a gyermekeket. 2015 februárban megnyitotta kapuit a felújított XV/3-as Fő úti bölcsőde, 2015. szeptemberében bezárásra került a XV/1-es Arany János utcai bölcsőde.

Férőhelyek száma 2015. december 31-én: **644**.

Férőhelyek alakulása 2015. évben

Sorszám	Bölcsőde neve	Bölcsőde címe	Férőhelyek száma	Férőhelyek száma 2015. szeptembertől
1.	XV/1	1153 Budapest, Arany János utca 35.	46	*
2.	XV/2	1158 Budapest, Bezsilla N. utca 17.	40	40
3.	XV/3	1152 Budapest, Fő út 33.	80	100
4.	XV/5	1157 Budapest, Kavicsos köz 6.	140	140
5.	XV/6	1154 Budapest, Wesselényi utca 31.	84	84
6.	XV/10	1156 Budapest, Kontyfa utca 6.	140	140
7.	XV/12	1156 Budapest, Nádastó park 1.	140	140
Összesen			670	644

*A XV/1 Bölcsőde 2015. szeptember 1-jén bezárásra került.

Összesítő statisztika a 2015. évről

Bölcsődék címei	Engedélyezett férőhely 2015.12.31.	Beíratott gyermekek száma (gondozási nap)	Gondozott gyermekek száma (gondozási nap)	Beíratott gyermekek %	Gondozott gyermekek %	Megjegyzés
1. sz. Arany J. u. 35.	0	4069	2646	39,31	25,57	2015. 09.01-én bezárt
2. sz. Bezsilla N. u. 17.	40	8555	6165	95,06	68,50	
3. sz. Fő út 33.	100	15899	11270	79,73	56,52	2015. 02.01-től üzemel
5. sz. Kavicsos köz 6.	140	23752	16576	75,74	52,86	
6. sz. Wesselényi u.31-33.	84	14906	9988	79,22	53,08	
10. sz. Kontyfa u. 6.	140	21393	14885	68,22	47,46	
12. sz. Nádastó park 1.	140	23217	16860	72,10	52,36	
Összesen:	644	111791	78390	73,05	51,22	

Jellemzően a januártól –májusig terjedő időszakban a feltöltöttség és kihasználtság magasabb, a nyári időszakban ezek a mutatók alacsonyabb értéket mutatnak, valamint szeptembertől egy alacsonyabb feltöltöttségről induló, de egyre növekvő feltöltöttség és kihasználtság jelenik meg. Mind a beíratott gyermekek száma, mind a kihasználtság Egyesített Bölcsődei szinten, éves viszonylatban emelkedő tendenciát mutat az előző évihez képest. A viszonylag alacsony kihasználtság feltételezhető oka, hogy a gyermekek alacsonyabb életkorban kerülnek a bölcsődei ellátásba.

Felvett gyermekek száma 2015. december 31-én

Bölcsődék címei	Engedélyezett férőhely	Felvett gyermekek száma	Feltöltöttség %
2. sz. Bezsilla N. u. 17.	40	37	92,50
3. sz. Fő út 33.	100	90	90,00
5. sz. Kavicsos köz 6.	140	105	75,00
6. sz. Wesselényi u.31-33.	84	63	75,00
10. sz. Kontyfa u. 6.	140	90	64,28
12. sz. Nádastó park 1.	140	101	72,14
Összesen:	644	486	75,47

A 2015. december 31-én beíratott gyermekek száma az előző év ugyanezen időszakához viszonyítva 8,61 %-kal magasabb.

Abban a bölcsődei csoportban, melyben valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondolható. Mivel minden intézményben van két éven aluli gyermek, így a feltöltöttség nem tudja elérni a 100%-ot. A 2014. évben bevezetésre kerülő GYED extra kimutatható létszámemelkedést hozott. Arra vonatkozólag, hogy a 2016. január 01-jén bevezetésre kerülő GYED extra módosítás (a gyermek 6 hónapos korától az édesanya munkába állhat a GYED folyósítása mellett is) hoz-e jelentős létszámemelkedést még nincs adatuk. A beszámoló elkészítéséig 1 szülő jelezte, hogy igénybe venné ezt a lehetőséget.

Összes gondozott gyermek a 2015. évben

Bölcsőde	Összes gondozott gyermek
XV/1-es bölcsőde, Arany J. u. 35.	41
XV/2-es bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	70
XV/3-as bölcsőde, Fő út 33.	149
XV/5-ös bölcsőde, Kavicsos köz 6.	195
XV/6-os bölcsőde, Wesselényi u.31-33.	118
XV/10-es bölcsőde, Kontyfa u. 6.	189
XV/12-es bölcsőde, Nádastó park 1.	179
Összesen	941

2015-ben a gyermekek napközbeni ellátásának rendszerében 117 gyermekkel láttak el többet, mint 2014-ben.

Az Egyesített Bölcsődék alapvető célkitűzése a magas szintű, a lakossági és szakmai igényeknek mind jobban megfelelő gondozói - nevelői munka biztosítása a kerület valamennyi bölcsődéjében. A bölcsődék rendelkeznek azokkal a személyi és tárgyi feltételekkel, melyek biztosítják a mindezt elősegítő magas szintű gondozó-nevelő munkát.

A korszerű táplálkozásnak megfelelő élelmezést két központi konyhán keresztül biztosítják a gyermekek számára. A speciális étkezést (liszt, cukor, tej érzékeny stb.) igénylő gyermekek számára továbbra is a szükségleteknek megfelelő élelmezést nyújtják. A HACCP előírásainak betartását folyamatosan ellenőrzik minden konyhában. A takarékos gazdálkodás érdekében a mosodai tevékenységet két mosókonyha látja el.

A bölcsőde vállalhatja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű gyermek nevelését, gondozását, amennyiben az ellátáshoz szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik. Ezen gyermekek számára 18 férőhely áll rendelkezésre a XV/12-es Bölcsődében. A Nádastó parki bölcsőde lehetőséget nyújt a szociális rehabilitációra, egy másfajta inger-gazdag környezet megismerésére, nagyobb fokú önállósodásra. Az integrált fejlesztés, gondozás az egészséges gyermekek esetében a másság elfogadását és a toleranciát fejleszti, a szülők számára lehetővé teszi a munkavállalást, csökkenti a kirekesztettség érzését, tanácsot ad a sajátos igényű gyermek neveléséhez.

Az idén éves viszonylatban 20 sajátos nevelési igényű gyermeket gondoztak, neveltek, az elvárásoknak megfelelően. Szülői szervezés által kutyaterápiát tudnak biztosítani heti egy alkalommal.

Nagy gondot fordítottak a szülőkkal való kapcsolattartásra.

A 2015. évben a Pedagógiai Szakszolgálat állandó gyógypedagógusokat és logopédust biztosított a gyermekek korai fejlesztéséhez. Fenntartói döntés alapján gyermek pszichológus

és gyógypedagógiai asszisztens is segíti a munkát. A nagyon komoly team munka eredményeként a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása-nevelése kiegészül a pedagógiai szakszolgálat által biztosított korai fejlesztéssel, így ma már elmondhatják, hogy zökkenőmentesen folyik az SNI ellátás.

Statisztikai mutatók a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozásáról

Bölcsőde XV/12	Részleges integrációban felvehető gyermekek	Beíratott gyermekek száma (felvett)
2015. január	18	10
2015. február	18	10
2015. március	18	14
2015. április	18	15
2015. május	18	14
2015. június	18	16
2015. július	18	16
2015. augusztus	18	16
2015. szeptember	18	11
2015. október	18	13
2015. november	18	13
2015. december	18	14

A Kavicsos közti bölcsődében, teljes integrációban 1 sajátos nevelési igényű gyermeket gondoztak-neveltek, áprilistól szeptemberig, mivel gondozása-nevelése teljes integrációban nem volt megoldható, illetve magasabb óraszámra volt szüksége a fejlesztésre a szülő kérésére átkerült a Nádastó parki bölcsődébe.

Az óvodákkal való kapcsolatuk változatlanul élő és jó. A gyermekek - az óvodába kerülés előtt - a kisgyermeknevelőkkel meglátogatták a leendő óvodájukat, az óvónők pedig a bölcsődékben ismerkedtek a gyermekekkel. Az SNI, különösen az autista gyermekek ellátásával kapcsolatban konzultáltak több alkalommal, hiszen ezen a területen a bölcsőde nagyobb tapasztalattal bír.

Alapellátáson túli szolgáltatásaik

Sószoba

Öt intézményünkben sószobát üzemeltetünk, melyet a gyermekek a 2013 szeptemberétől induló szezonban már valóban alapellátáson túli szolgáltatásként térítés mentesen tudnak igénybe venni. A sómadrin oldat belégzése jótékony hatással van légúti megbetegedésben szenvedő gyerekekre illetve erősíti az immunrendszerüket, növeli szervezetük ellenálló képességét. A csak természetes anyagokat tartalmazó telített sóoldat a nagy párolgási felületnek hála minden motorizáció nélkül átalakítja a helység mikroklímáját, a szoba pedig lényegében az áldásos hatásokról közismert sóbarlangokat "utánozza". A sószoba a Somadrin Klímaoldat folyamatos párolgása során jelentősen emeli a helység relatív páratartalmát,

serkenti a légzőszervek aktivitását, a hörgők öntisztulását, mely által csökken a nyálkahártya gyulladása. Gyerekeknek fél éves kortól ajánlott. Orvosilag bizonyított, hogy a rendszeresen sóbarlangba járó gyerekek ritkábban betegszenek meg, és hamarabb gyógyulnak. A felsőlégúti megbetegedések megelőzése céljából ősztől tavaszig előre meghatározott ütemterv és igény szerint rendszeresen látogatják bölcsődéseink ezeket a sószobákat, melyekben a jótékony hatás mellett számos tevékenységre nyílik lehetőség. A sószobában eltöltött idő ősztől – tavaszig szerves része a napirendnek, a gyerekek 3-5 fős csoportokban, heti 2-3 alkalommal ½ - ½ órát tartózkodnak ott.

A szülők nagy örömmel fogadják ezt a külön szolgáltatást, mellyel kompenzálni tudjuk a fizetendő gondozási díjat, hiszen ez minden gyermek számára térítésmentesen elérhető, amennyiben a szülő igényli.

Tanácsadás

Gondozási- nevelési kérdésekben a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezetők is rendelkezésre állnak. Lehetőség van négyszemközti beszélgetésre és kiscsoportban a szülőcsoportos beszélgetésen is választ kaphatnak a szülők felmerülő kérdéseikre. Témaválasztásnál ki kérjük a szülők véleményét. 2015 szeptemberétől a bölcsőde pszichológusa nyújt segítséget igény esetén a családoknak, különösen fontos ez a sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő szülők esetében.

Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatok területén a bölcsődék vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak a jelzőrendszer többi tagjaival, a gyermekorvosokkal, a védőnőkkel, a gyermekjóléti szolgálattal és a gyámügyi szakemberekkel. A rászoruló családok részére közös megbeszéléseken alakítják ki a hatékony segítség formáit, eszközeit.

2015-ben 17 gyermek felvételére került sor a gyermekvédelem munkatársainak javaslatai alapján. Esetmegbeszéléseken 2015-ben 3 alkalommal vettek részt, voltak védelembé vételi tárgyaláson 2 alkalommal, tájékoztatással, együttgondolkodással is segítették a felmerült problémák megoldását. Telefonon rendszeresen tájékoztatják egymást adott gyermekek esetében.

Részt vesznek a Fióka Gyermek- és Ifjúságléti Központ éves tanácskozásán és további három alkalommal a Fióka által szervezett konzultációkon.

2015-ben gondozott kedvezményezett gyermekek gondozási díj tekintetében

Bölcsőde	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő(fő)	Tartós beteg, (fő)	3 és több gyermekes (fő)	SNI gyermek (fő)
XV/1-es bölcsőde, Arany J. u. 35.	10	2	4	0
XV/2-es bölcsőde, Bezsilla N. u. 17.	0	1	10	0
XV/3-as bölcsőde, Fő út 33.	19	5	23	0
XV/5-ös bölcsőde, Kavicsos köz 6.	18	8	21	1
XV/6-os bölcsőde, Wesselényi u.31-33.	14	2	17	0

XV/10-es bölcsőde, Kontyfa u. 6.	29	2	28	0
XV/12-es bölcsőde, Nádasztó park 1.	19	7	17	20
Összesen	109	27	120	21

2015-ben gondozott kedvezményezett gyermekek étkezési díj tekintetében

Bölcsőde	Rendszeres gyerm.védel mi kedv.-ben részeseülő (fő)	Tartós beteg, és SNI (fő)	3 és több gyermekes (fő)	Nevelő szülő (fő) 2015.09.01-től	Tartós beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelő (fő) 2015.09.01-től	89.408,-Ft/Fő jövedelem alatt (fő) 2015.09.01-től
XV/1-es bölcsőde	10	2	4	0	0	0
XV/2-es bölcsőde	0	1	10	0	0	15
XV/3-as bölcsőde	19	5	23	0	2	43
XV/5-ös bölcsőde	18	9	21	0	2	58
XV/6-os bölcsőde	14	2	17	0	1	36
XV/10-es bölcsőde	29	2	28	0	1	48
XV/12-es bölcsőde	19	27	17	0	1	58
Összesen	109	48	120	0	7	258

2015 szeptemberétől törvényi változás következtében bővült a kedvezményezettek köre, és változott a kedvezmény mértéke.

Az egészségmegőrzés segítése érdekében minden bölcsődében figyelemmel kísérik a védőoltásokat. Gondot fordítanak a vitamin- és ásványi anyag kellő mennyiségű bevitelére. Gyermekfogászati prevenció terén fokozottan figyelnek a korszerű étkezési szabályok betartására, a cukorfogyasztás csökkentésére és a rágásra nevelésre.

A törvényi előírásoknak megfelelően folyamatosan működnek a Bölcsődei Érdekképviseleti Fórumok, tagjait a szülői értekezleteken szavazással jelölik ki. A fórum tagjai tájékoztatást kapnak a bölcsőde munkájáról, a gyermekcsoport eseményeiről. Az eddigi tapasztalatok szerint a fórumok eredményesen támogatják a bölcsődei munkát.

A Bölcsődei Érdekképviseleti fórum összetétele: szülői oldal, dolgozói oldal és fenntartói oldal. A tagok száma függ az adott bölcsőde nagyságától, de minden esetben igaz, hogy a fenntartói oldal és a dolgozói oldal összesen nem haladhatja meg a szülők létszámát. Az idei évben a fenntartó a Bölcsődei Érdekképviseleti Fórumba az Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottságból delegált tagokat.

A fenntartó intenzív jelenléte nagyon jót tett a fórum munkájának. A szülők által jelzett problémákat hatékonyabban tudták orvosolni, illetve tolmácsolni az illetékes szervek felé. Ezeken a fórumokon rendszeresen részt vett - meghívott vendégként - az Egyesített Bölcsődék igazgatója, aki a szülők szakmai kérdéseire is választ adott.

A tennivalóikat az Egyesített Bölcsődék szervezeti szintjén 5 évre szóló igen sok szempontot, követelményt és igényt figyelembe vevő szakmai program szerint szervezik, illetve alakítják ki. Az egyes bölcsődei részlegekben az egyéni és helyi sajátosságokat figyelembe véve, évente kiegészítő szakmai program készül, melyek minden évben felülvizsgálatra kerülnek.

Szakmai továbbképzést illetve tanfolyamot az idei évben 20 szakdolgozó számára tudták finanszírozni.

- 12 fő szupervíziós képzésen, 8 fő kisgyermeknevelő Gordon tréningen vett részt,
- 22 fő vett rész egyéb szakmai rendezvényeken, konferenciákon.

Céljuk a magas színvonalú szakmai munka megtartása, ezért házi továbbképzéseket minden intézményükben rendszeresen tartanak, ily módon próbálják pótolni a hiányzó elméleti és gyakorlati tudást, vagy feleleveníteni a már meglévőt.

2015. évben tanulmányokat folytatott:

- főiskolán 5 fő
- szakképzésben 2 fő

Kapcsolataik

A kompetencia határok kölcsönös tiszteletbe tartásával jó működő kapcsolataik vannak a fenntartóval, a GMK-val, és a társintézményekkel. Sajnos a védőnői szolgálatnak már nem feladata a bölcsődék látogatása, ezért a kapcsolat lazult, de problémás esetben velük is felveszik a kapcsolatot.

Az óvodák és a bölcsődék kapcsolata változatlanul jó, főleg azokban a bölcsődékben ahol egy épületben működik a két intézmény. 2016-ban is törekszenek a gondozási-nevelési gyakorlatok kölcsönös megismerésére, a nevelési folyamatok egymásra épülésének elősegítésére. A gyermekek - óvodába kerülés előtt - a kisgyermeknevelőkkel meglátogatják a leendő óvodájukat, az óvónők pedig a bölcsődékben ismerkednek a gyermekekkel.

Továbbra is kapcsolatot tartanak a fővárosi bölcsődékkel, negyedévente konzultációra összeülnek a vezetők a szaktanácsadók és az éllemezésvezetők.

Ünnepek

Hagyományaikhoz híven ebben az évben is minden bölcsődében megtartják a farsangot, húsvétot, anyák napját, gyermeknapot és elbúcsúztatják óvodába induló gyermekeiket, megünnepelik a mikulást és a karácsonyt.

Lehetőség szerint a szülőket is bevonják, ezért a gyermeknap és az ovis búcsúztató a szülőkkel közös nagy ünnep szokott lenni. A központi bölcsődében már hagyományosan a kisgyermeknevelők műsorral kedveskednek a vendégeknek.

Folytatva az előző évi új kezdeményezést a központi bölcsődében a Mikulás ünnepségre alkalomhoz illő, a gyermekek korának és fejlettségi szintjének megfelelő kis mesét jelenítettek meg a kisgyermeknevelők a gyermekek örömeire.

Programjaik

A korosztályra jellemző, hogy a fejlődését leginkább a szabad játék segíti. Nem kötelező jelleggel azonban becsempésznek a mindennapokba egy kis változatosságot. Több intézményük rendszeres látogatója egy kedves kisgyermek zenei foglalkoztató, ezen kívül bábelőadásokat is szerveznek.

Az elnyert közművelődési pályázat lehetőséget adott arra, hogy a családok a bölcsődén belül valami új dologban vegyenek részt közösen, amire készülnek, és amiről későbbiekben beszélgetni lehet. Ezek a közös élmények erősítik a szülő-gyermek kapcsolatot, az érzelmi biztonságot. Ezen a napon a délelőtti kreatív foglalkozásokkal telt, a délutáni közös tornához segítségül hívták a Kerekítő programot, akik a kisgyermeknevelőkkel és családokkal kerekítették széppé és vidámmá a délutánt.

Vállalt feladataik 2015-ben

A Gyvt. 42. § (3) bekezdése értelmében a bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel működtetésével, vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal segítheti a családokat.

Ennek a lehetőségnek a tükrében az Egyesített Bölcsődékben három olyan szolgáltatást vezettek be, melyek pontosan ezt a segítő szándékukat fejezik ki a 3 éven aluli gyermeket nevelő családok irányába.

Időszakos gyermek felügyelet

A szülők alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára is, előzetes igény bejelentés alapján, kérheti gyermeke felügyeletét a szolgáltató egységben térítés ellenében.

Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a bölcsőde a gyermekek számára az alábbiakat biztosítja:

- szakszerű gondozás-nevelés,
- testi-lelki szükségletek kielégítése,
- a fejlődés és a szocializáció segítése,
- igény szerinti étkezés, az itt töltött időszaknak megfelelően,
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem egészségnevelés,
- kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése,
- egyéni bánásmód,
- a gyermek korának megfelelő játékeszközök.

Az időszakos gyermekfelügyelet lehetőséget nyújt arra, hogy intézményi felvétel nélkül - a szülők igényeinek megfelelően - a gyermek néhány órát töltsön a bölcsődében.

Az, hogy intézményi felvétel nélkül igénybe vehető, azért fontos, mert akár a GYED, alatt is, ha az édesanyának rendszeres elfoglaltsága van (pl. tanfolyamra jár, hivatalos ügyeit intézi, munkahelyet keres stb.), megoldott a gyermekfelügyelet és a GYED-re való jogosultságát sem veszíti el.

Más intézményben nem tud a szülő ilyen jellegű szolgáltatást igénybe venni. A bölcsődében szakértő kezekben, biztonságos intézményben tudhatja gyermekét elfoglaltsága idejére. A szolgáltatás díja jóval alacsonyabb, mint az átlagos gyermekfelügyelői díjak, de ezáltal

biztosított az, hogy egyenlő eséllyel veheti igénybe bárki, aki néhány órára szeretne gyermekfelügyeletet. Nagyon fontos megjegyezni, hogy a szülők többsége nagyobb bizalommal van a bölcsőde irányába, hiszen a tárgyi és személyi feltételek biztosítottak, és van mögötte egy minőségi ellenőrzés, hiszen önkormányzati fenntartású intézmény. A bölcsődében elérhető időszakos gyermekfelügyelet rugalmas, hiszen a szülő igényéhez igazodik. Tapasztalataik alapján fontos a szülőknek, hogy ha már családi segítségük nincs (nagyszülők általában még aktívak), hozzáértő szakember vigyázzon a gyermekekre. Időszakos gyermekfelügyelet elérhető a XV/3-as Fő úti és a XV/10-es Kontyfa utcai bölcsődében. A szolgáltatás díja 250 Ft/óra + étkezés.

Játszócsoport

Ezt a szolgáltatást azért szerették volna bevezetni, hogy a kisgyermekes családoknak közösséget kínáljanak. Lehetőség arra, hogy szakképzett kisgyermeknevelőktől tanácsot, szakmai segítséget, támogatást kapjanak. Hasznos időtöltést kínálnak, mely elmélyíti a szülő - gyermek kapcsolatot. A Játszócsoport háziasszonya segítségével közösen szervezik a gyermekek napirendjét, megtapasztalják, hogy az adott korú gyermekek értelmi fejlődését milyen típusú játékok segítik.

Ez a szolgáltatás alkalmas a bölcsődei, illetve óvodai közösség előkészítésére, hiszen itt a gyermekek olyan társas viselkedésekről szerezhetnek élményt a mamák biztosságot nyújtó jelenléte mellett, melyeket a későbbi szocializációs helyzetekben már önállóan kell átélniük.

A bölcsődében, külön játszócsoport kialakításával, a szülőkkel vagy hozzátartozókkal együtt fogadják a gyermekeket a hét bizonyos napjain. A kisgyermeknevelő szerepe megváltozik, ő a háziasszony a csoportban, a gyermekeket a kísérőik gondozzák.

A játszócsoport lehetőséget teremt arra, hogy:

- A szülő és gyermeke kedvező körülmények között játszasson együtt
- a gyermekek barátkozhassanak egymással
- a szülők beszélgethessenek egymással, kicserélhessék tapasztalataikat
- a szülők tanácsot, segítséget kérhessenek a kisgyermeknevelőtől
- klubszerű foglalkozások keretében beszélgethessenek a kisgyermeknevelés és gondozás, az egészséges életmód, stb. terület szakembereivel

A Játszócsoport szolgáltatás jelentősége abban van, hogy a szülők jobban megismerik gyermekük életkori sajátosságaiból adódó reakcióit, a szülő-gyermek kapcsolat, az örömteli együttlét alatt mélyül, a szülők szerepeikben megerősödnek, barátságok szövődnek, kialakul egy önkéntes segítőkör.

Ennek a szolgáltatásnak az előnye, hogy minden esetben képzett szakember foglalkozik a gyermekekkel és mintegy előkészítése lehet a gyermek majdani bölcsődei életének.

A játszócsoport a bölcsőde külön erre a célra kialakított helyiségében működik, ezért ezt a szolgáltatást jelenleg csak a XV/3-as Fő úti bölcsődében lehet megvalósítani, a szolgáltatás díja 500 Ft/alkalom (1 alkalom 2 óra).

Az intézmény személyi és tárgyi feltételei a feladat biztosítására megfelelőek.

Sószoba használat

Gyerekeknek fél éves kortól ajánlott. Orvosilag bizonyított, hogy a rendszeresen sóbarlangba járó gyerekek ritkábban betegsznek meg, és hamarabb gyógyulnak.

Az Egyesített Bölcsődék intézményeibe járó gyermekek hetente több alkalommal is megfordulnak a sószobában. Emellett módot szeretnének biztosítani arra is, hogy a bölcsődébe nem járó családok térítési díj ellenében igénybe vegyék ezt a lehetőséget.

A szolgáltatás a XV/5-ös Kavicsos köz és a XV/10-es Kontyfa utcai bölcsődében érhető el. A szolgáltatás díja 130 Ft/alkalom (1 alkalom 30 perc).

Terveik

A játszócsoporttal kapcsolatban a szülők visszajelzése pozitív, a gyermekek szívesen jönnek minden alkalommal. Szeretik a készségfejlesztő játékokat és a kreatív foglalkozást egyaránt. A szakemberek szeretnének több alkalmat biztosítani a szülőknek a játszócsoport igénybevételére.

Az időszakos gyermekfelügyelet nagy segítség a szülőknek, de még a köztudatba nem épült be, ezért decemberben plakátokat készítettek, és ezeket kihelyezték az orvosi rendelőkben, védőnői szolgálatoknál, óvodákban és minden bölcsődénkben.

A sószoba használatra való igény még elég alacsony, itt az a tapasztalat, hogy a szülők terápiás és nem prevenciós céllal vennék igénybe a szolgáltatást. Továbbra is céljuk, a szolgáltatásaik népszerűsítése minél szélesebb körben. Terveik között szerepel az egészséges életre, és a környezettudatos életmódra nevelés fókuszba állítása, melyet egészségügyi rendezvény keretében szeretnének megvalósítani.

A személyi és tárgyi feltételek megfelelnek a minimum követelményeknek.

A 2013. évben megkezdett felújítási és korszerűsítési munkálatok tovább folytatódtak. A 2016-os évben több intézményben kerül sor nyílászáró cserére és csoportszobák felújítására. Fontos lenne energetikai szempontból az épületek külső szigetelésének az elvégzése.

Összegzés

A családi nevelést támogató, alapfeladataikon felüli szolgáltatásaikat, vállalt feladataikat a 2015. évben is teljesítették.

- Sajátos nevelésű igényű gyermekek ellátása
- Somadrin terápia
- Diétás étkeztetés
- Gondozási-nevelési tanácsadás a családok számára

Külön szolgáltatásaikra vonatkozó terveiket megvalósították. Játszócsoporthoz működik a Fő úti bölcsődében, szintén a Fő úti bölcsődében és a Kontyfa utcaintézményben van lehetőség az időszakos gyermekfelügyelet igénybevételére. Sószoba használatot biztosítanak a délutáni időszakban a Kontyfa utcai és Kavicsos közti bölcsődében.

A szolgáltatások iránti igények erősítik és alátámasztják szakmai elképzeléseiket. A lehető „leggyermekbarátabb” módja a beszoktatásnak, ha a gyermek a játszócsoportban kezdi a bölcsődei élettel való ismerkedést, majd az időszakos gyermekfelügyelet keretein belül már néhány órát egyedül - szülő nélkül - tölt a csoportban, majd bölcsődés lesz, amikor a szülő eldönti, hogy itt az ideje. Szeretnék, ha minden szülőnek lehetősége lenne arra, hogy ilyen fokozatosan, pszichésen kevésbé megterhelő módon vegye kezdetét a gyermek intézményes nevelése. Az első bölcsődei élmények melyet a szülővel együtt élnek át meghatározóak lehetnek a gyermek későbbi bölcsődei életére, hiszen a szülő gyermekét nem az ismeretlenbe engedi, hanem a jól ismert helyre, ismerős kisgyermeknevelőkhöz

Továbbra is figyelemmel kísérik az adott ellátási terület aktuális igényeit, összevetve azokat a lehetőségeikkel. Céljuk, hogy bölcsődéik a továbbiakban is családbarátok, a lakosság igényeit, a szakma és a fenntartó elvárásait teljesíteni képes intézmények maradjanak. Olyan

intézmény munkájának szeretnék a továbbiakban is részesei lenni, ahol a nyugodt légkör, az optimális személyi és tárgyi feltételek magas szintű szakmai eredményeket hoznak, melyek együttesen szolgálják a kerület lakosságának igényeit és érdekeit.

7.2 Családi napközi

A XV. kerületben - **magánvállalkozás keretében** - 2015-ben is 6 **családi napközi** működött. A családi napközök országos módszertani feladatellátását 2011. július 29-től törvényi felhatalmazás alapján az **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet** végzi külső szakértők bevonásával. A működési engedélyek kiadásával és az ellenőrzésével pedig a Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámhivatal, illetve már a *Szociális és Gyámügyi Osztály* foglalkozik.

8. Gyermekek átmeneti gondozása

8.1 „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona

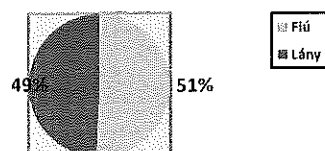
A gyermekek átmeneti gondozása érdekében a XV. kerületi Önkormányzat - a *helyettes szülői ellátás* biztosítására - a XX. kerületi Önkormányzattal kötött ellátási szerződést, míg a *gyermekek átmeneti otthoni ellátására* szerződéssel rendelkezik Újpest Önkormányzatával **8 férőhelyre**.

Az „Aranyhíd” Gyermekek Átmeneti Otthona 2001. évtől a személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti ellátások egyik formája keretében, a Gyermekvédelmi törvény alapján működik.

A Gyermekek Átmeneti Otthona az 1997. évi XXXI. tv. (Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) szerint olyan családban élő 0 – 18 éves korú gyermekek befogadására teljes körű ellátással, aki nevelése átmenetileg valamilyen ok miatt családon belül nem megoldható, illetve átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül maradtak vagy veszélyeztetett élethelyzetben vannak.

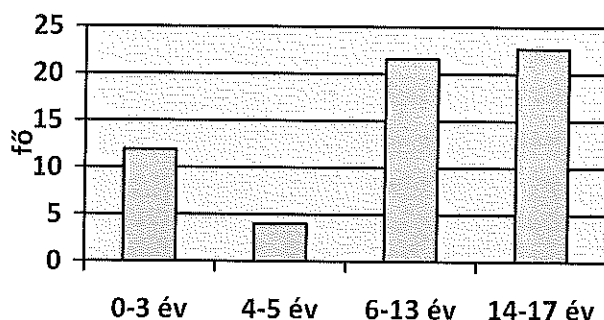
Gondozottak száma (év/fő)

Év	2012	2013	2014	2015
Gondozottak száma	72	60	54	62



1. ábra Nemek szerinti megoszlás

A gondozott gyermekek életkori megoszlása



A 2015. évben gondozott gyermekek létszáma, valamint a gondozási napok száma kerületenként az alábbiak szerint alakult:

IV. kerület:	32 fő	gondozási napok száma:	2669 nap
XV. kerület:	22 fő		2687 nap
XVI. kerület:	8 fő		542 nap
Összesen :	62 fő		5898 nap

A 2015-ös évben a XV. kerületből 22 fő ellátott gyermek volt. Ez a létszám az átmeneti otthonban ellátott 62 főnek a **35%-a** volt. A XV. kerületi gyermekekre eső gondozási napok száma: **2687** nap volt. Az intézmény gondozási napja 5898 nap volt.

XV. kerületi ellátottak száma (fő/nap)

Év	2012	2013	2014	2015
Naptári nap	366	365	365	365
Gondozási nap	3.137	2.670	2.231	2 687
Férőhely	8	8	8	8
Férőhelyek Kihasználtsága	8,57	7,32	6,11	7.36
Fő	25	25	20	22

A XV. kerületből érkezett gyermekek 2015-ben **456 nappal több gondozási napot** töltöttek az intézményben, mint az előző évben. Az otthonban töltött legrövidebb idő 4 nap, a leghosszabb idő pedig 289 nap volt. A gyermekek átlag 3 hónapot töltenek az átmeneti otthonban. A csecsemők létszáma az előző évekhez képest megháromszorozódott. A gyermekek bekerülését a gyermekjóléti központok kezdeményezték szinte minden alkalommal.

2015. évben a XV. kerületi gyerekek otthonban töltött ideje:

Ideiglenes gondozásban részesült: 1 fő

0-3 hónap: 10 fő

4-6 hónap: 5 fő

7-10 hónap: 6 fő

11-12 hónap 0 fő

2015. évben a Gyermek Átmeneti Otthona 0 – 18 éves korú gyerekeket fogadott. 24 fő gyermek átmeneti gondozását tudta ellátni, két csoportban.

Az átmeneti otthon személyi feltételei a jogszabályban előírtaknak megfelelnek. A két csoport – 12-12 gyermek – összesen 24 gyermek ellátását 13 felnőtt látja el megfelelően a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletnek. Az átmeneti otthonban dolgozók valamennyien rendelkeznek az előírt szakképesítéssel. Személyi és tárgyi feltételeik megfelelnek a törvényi kötelezettségnek, az előírt létszámmal dolgoznak. 2015. évben új nevelők álltak munkába, az elvándorlás megszűnt. Jelentős előrelépés történt a szabadidős tevékenységek változatos megszervezésében. Az iskolák, óvodák gyermekvédelmi felelőseivel, osztályfőnökeivel, a XV. kerület gyermekjóléti központjával kapcsolattartásuk megfelelő volt.

Az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona 2015-ös évben is ellátta az ellátási szerződés alapján a XV. kerületi Önkormányzat arra rászoruló gyermekeit. Az átmeneti otthon a gyermekvédelmi törvény szellemében olyan családok gyermekeit fogadta, akik **krízishelyzetbe kerültek, életvezetési problémákkal küzdenek**, vagy az egyedülálló szülő hosszabb **kórházi kezelésben** vett részt.

2015. évben az intézménybe kerülés okai:

Szülők életvezetési problémái:	17fő (27 %)
Szülők egészségi problémái:	-
Gyermek egészségi problémái:	-
Szülők szenvedélybetegsége:	10 fő (16%)
Gyermek szenvedélybetegsége:	-
Lakhatási probléma (összesen):	13 fő (21%)
- Kríziselhelyezés:	16 fő
- Hajléktalanná válás:	16 fő
- Elégtelen lakhatási körülmények:	-
Bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki):	21fő (34%)
Szülő, vagy gondviselő indokolt távolléte:	1 fő (2%)
Családi konfliktus:	1 fő (2 %)
Anyagi probléma:	-
Gyermek magatartási problémája:	17 fő (27%)
Gyámi tisztség megszüntetése:	-

Egy-egy gyermeknél gyakran több ok is fennáll a bekerülésekor. A legtöbb gyermek kiskorú veszélyeztetése miatt került felvételre. A kisebb gyermekek családjánál vezet a lakhatási probléma, ami egyéb nehézségekkel párosul - munkahely elvesztése, anyagi gondok, válás -

amivel már együttesen nem tud megbirkózni a család. A nagyobbaknál gyakoribbá vált a magatartászavar, ami a tanulási képességek zavarával is társul. Gyakoriak a lakhatási problémából adódó krízishelyezések, a két illetve három gyermek (testvérek) azonos időben történő elhelyezése. A 2015. évben szinte annyi gyermek került vissza otthonába, mint amennyi szakellátásba. A hazakerülés során valamelyik családtag gyámmá vált.

2015. évben az intézménybe kerülést kezdeményezte:

Szülő:	0 (%)
Gyermek:	1 (2%)
Más intézmény (összesen):	61 (98%)
- Oktatási intézmény:	-
- Egészségügyi intézmény:	-
- Hatósági kezdeményezés:	7 (12%)
- Gyermekjóléti központ:	53 (86%)
- Más szociális intézmény:	1 (2%)

8.2 Családok Átmeneti Otthonai

A családok-, illetve a gyermekek átmeneti gondozását a **Szociális és Rehabilitációs Alapítvány által fenntartott** Családok Átmeneti Otthonai biztosítja egy 3 szakmai egységből álló integrált intézmény keretein belül, a XV. kerületi Önkormányzattal kötött ellátási szerződés szerint. A Családok Átmeneti Otthonaiban (1152 Bp. Aporháza u. 63.) összesen 35 család férőhelyet működtetnek.

Az Aporháza utcai integrált intézményben 2 gyermekvédelmi intézmény működik, amelyben 21 család férőhelyen nyújtják az ellátást (a „Szivárvány” Családok Átmeneti Otthonában 11 családot tudnak ellátni, a „Fészek” Családok Átmeneti Otthonába pedig 10 családot tudnak befogadni).

A XV. kerületi családoknak emellett lehetőségük van még 14 darab ún. kiléptető lakásban is igénybe venni az ellátást. A kiléptető lakások olyan külső intézményi férőhelyek, amelyek önállóbb életkörülményeket biztosítanak a családoknak, ugyanakkor ezen ellátás igénybevételének is alapvető feltétele a megfelelő gondozási együttműködés. Az átmeneti otthonok maximum 12 hónapig tudják befogadni a családokat, amely időtartam indokolt esetben 6 hónappal meghosszabbítható.

A családok többféle módon juthatnak el az intézményhez: vagy saját maguk értesülnek erről az ellátási formáról, vagy valamelyik társintézmény javaslatára keresik fel a Szociális és Rehabilitációs Alapítványt. A Családok Átmeneti Otthonai az elmúlt évben is a XV. kerület egyéb szociális és gyermekvédelmi intézményeivel együttműködve végezte a rászoruló családok segítségét.

Rendszeres volt az együttműködésük többek között a főváros XV. kerületének Önkormányzatával, a „Fióka” Gyermek- és Ifjúságjóléti Központtal, a Családsegítő Szolgálattal, a Védőnői Szolgálattal, valamint a XV. kerület nevelési és oktatási intézményeivel.

*A XV. kerületi ellátási szerződés keretében ellátottak számának alakulása az elmúlt években
(Családok Átmeneti Otthona – Integrált Intézmény)*

	2011.	2012	2013	2014	2015
ellátott családok száma	51 család	74 család	80 család	70 család	86 család
ebből felnőtt	82 fő	134 fő	144 fő	125 fő	144 fő
gyermek	110 fő	160 fő	167 fő	158 fő	198 fő
ellátást igénylő családok száma összesen	201 család	213 család	230 család	228 család	245 család
ebből felnőtt	384 fő	375 fő	405 fő	400 fő	412 fő
gyermek	379 fő	455 fő	469 fő	466 fő	494 fő
védelembe vett gyermekek*	26 fő	5 fő	9 fő	29 fő	14 fő
szakellátásba került gyermekek	2 fő	1 fő	4 fő	6 fő	1 fő

* A védelembe vett gyermekek száma az összes intézményben ellátott gyermekre vonatkozik, tehát van, akinél már a beköltözés előtt megtörtént a védelembe vétel.

A számsorokból látható, hogy mind az intézményi ellátást igénylők száma, mind a Családok Átmeneti Otthonaiban ellátottak száma az elmúlt években folyamatosan növekvő tendenciát mutatott, illetve az utóbbi négy év során, éves szinten meghaladta az intézményi befogadó kapacitás kétszeresét (35 család).

Az intézmény munkatársai az átmeneti gondozás okaként megnevezhető problémák közül a korábbi évekhez hasonlóan az alábbiakat tapasztalták leggyakrabban:

- lakhatási problémák,
- anyagi problémák,
- szülő-gyermek közötti kapcsolati probléma,
- szülők közötti kapcsolati problémák,
- szülők életvezetési problémái.

Az átmeneti gondozásra szoruló családok életszínvonalának évről évre tapasztalható folyamatos csökkenése sajnos az elmúlt évben is folytatódott. Ezeket a marginalizálódott élethelyzeteket sok esetben súlyosbítja, hogy a szülők hátrányos munkaerő piaci státusza miatt nehéz fékezni a család további "lecsúszását". Az átmeneti gondozás 12+6 hónapban maximalizált időtartama így sajnos nem minden esetben elegendő arra, hogy a szülők kellően stabilizálni tudják életkörülményeiket.

A problémák hatékony kezelése érdekében az elmúlt évben is működtették, illetve fejlesztették a munkaerő piaci szolgáltatásukat. A szolgáltatás keretei között két munkatársuk azon dolgozott, hogy az állásukat elvesztő ellátottjaik mihamarabb ismét munkába tudjanak állni. Munkaerő piaci referenseik ez elmúlt év során újabb kapcsolatokat építettek ki az intézményeik környezetében elérhető munkáltatókkal, tovább fejlesztették adatbázisukat, így a munkát kereső klienseket konkrét álláscímeikkel, vagy amennyiben az szükséges és lehetséges volt, úgy képzések címeivel tudták ellátni.

A munkaerő piaci szolgáltatás keretében az álláslehetőségek mellett egyénre szabott álláskeresési tanácsadással, önéletrajzírásban, internet használatban nyújtott segítséggel és telefonálási lehetőséggel tudták támogatni az álláskeresőket. Ezen szolgáltatásaik körét és színvonalát évről évre fejlesztik és folyamatosan keresik az együttműködő partnereket.

Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően 2015-ben is kapcsolatban álltak a Palota-15. Nonprofit Kft-vel, amellyel közös pályázati projekt megvalósításába is kezdtek.

2015-ben az azt megelőző évhez képest jelentősen csökkent a gyermekvédelmi intézkedések száma, - *védelembe vétel és szakellátás* -, de ez csak annyit jelent, hogy a 2014-es kiugró adatokhoz képest visszaállt a korábbi esetszámok nagyságrendje. Vélhetően a helyzet "normalizálódásának" hátterében a társintézményekkel, például a "Fióka" Gyermek-és Ifjúságvédelmi Központtal folytatott szoros együttműködés is szerepet játszik. Véleményük szerint ez az eredmény szakmai sikerként értékelhető.

A tavalyi év szakmai sikerének számít továbbá az is, hogy 2015-ben a XV. kerületi Önkormányzattal közösen kialakított jó együttműködési gyakorlat révén 7 család szociális bérlakáshoz jutott. Az ő ügyükben még 2014-ben születtek lakáskiutaló határozatok. Ezekben az ügyekben jelenleg még folyik a döntéshozatal, de ez akár további 9 család, lakáshoz jutását is jelentheti a 2016. év elején. Mindezeket túl az elmúlt évben egy családjegyesítés során 1 család, lakást is tudott vásárolni vidéken.

Lakás támogatotti listájukon, az év folyamán további családok lakáshoz juttatását is lehetőségük volt javasolni a kerületi Önkormányzat számára. A listára kerülés feltételeit külön szakmai protokoll szabályozza.

A listára kerülő családok az intézményi ellátás időtartama alatt összegyűjtött lakáscélú megtakarításukból vállalni tudják a lakások felújítását és rendezett anyagi körülményeik révén a jövőben gondoskodni is tudnak majd a lakások fenntartásáról.

Pályázati és közösségi programjaik a 2015. évben

Az elmúlt év során igyekeztek mind a közösségépítés, mind az ellátás körülményeinek javítása terén lépéseket tenni, ezeket a törekvéseket célozták pályázati programjaik is.

A Hajléktalanokért Közalapítvány két pályázatán elnyert közel kétfélmillió forintból május hónapban **bútorokat és háztartási berendezéseket vásároltak**, amelyek révén több intézményükben sikerült javítani az ellátás színvonalát.

Július hónapban a Menhely Alapítvány 3E Programjában (*Elfogadás, Előítélet mentesség, Esélyegyenlőség*) elnyert pályázati forrásból egy **környezetvédelmi akciónapot szerveztek**. Ennek során lakóikkal a Szilas-patak környezetét, valamint az Aporháza utca - Telek utca - Kossuth utcai lakótelep által bezárt területet tisztították meg az ott eldobált és a környezetre veszélyt jelentő szeméttől. Az akciót a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. is támogatta azzal, hogy részükre külön konténert biztosított, illetve az összegyűjtött, több köbméter szemetet elszállította.

A program az alábbiak megvalósítását célozta:

- a SZÉRA ügyfélkörébe tartozó hajléktalan, illetve lakásproblémával küzdő egyének és családok jog- és érdekérvényesítő képességének fejlesztése,

- a SZÉRA és tevékenysége társadalom általi elfogadottságának növelése, új helyszíneken beágyazottságának elősegítése,
- a SZÉRA belső szervezetének fejlesztése.
Akciójukról az Életképek című közéleti lapban tudósítás jelent meg, így arról a XV. kerület lakosai szélesebb körben is értesülhettek.

A Remény Magyarországért Alapítvány (RMA) önkénteseivel együttműködve júliusban egy **több napos intézményi "állagmegóvó és házsépítő" programot is megvalósítottak.** A program keretében az RMA önkéntesei, valamint intézményük lakói és dolgozói elvégezték az Aporháza utcai épület összes közösségi terének tisztasági festését, valamint az intézmény udvarán szükséges kertészeti munkálatokat. A közösen megvalósított projekt eredményeképpen az épületben található közösségi terek dekorálásra is kerültek, így sikerült sokkal élhetőbb és gyermekcentrikusabb hangulatot teremteniük intézményeikben.

A szűkös pénzügyi források miatt évek óta nehézséget jelentett az intézmény játszóudvarának felújítása. Az elmúlt évben **ezért internetes felületükön közösségi adománygyűjtést szerveztek** erre a célra. **A befolyt támogatásból közösségi összefogással, illetve önkéntes munkával fel tudták újítani a játszóudvari homokozót és lehetőségük nyílt arra is, hogy saját tervezésű, mesefallá alakítsák az udvart körülvevő és már erősen leamortizálódott falfelületeket.**

A segítő munkával járó fokozott lelki terhelés, illetve az ennek kapcsán kialakuló ún. "kiégés" az elmúlt években sajnos a segítő kollégák körében felgyorsuló fluktuációt eredményezett. A munkatársak mentálhigiénés támogatása céljából az elmúlt évben sikerrel pályáztak szupervízióra, amely szolgáltatás október hónapban el is indult.

December hónapban részt vettek a Magyar Élelmiszerbank Egyesület több napos, országos élelmiszergyűjtő akciójában, amelynek során több tonna, tartós élelmiszert sikerült gyűjteniük az intézményeikben lakók támogatására. Az így összegyűjtött élelmiszerekből lehetőségük nyílt bőséges karácsonyi ajándéksomagokat készíteni számukra.

Az elmúlt évet záró sikereik közé tartozott a Habitat for Humanity Hungary, a Procter and Gamble Magyarország, valamint a Zugló Önkormányzatával közösen megvalósított Második Esély Program is.

A projekt során két, intézményrendszerükben ellátott család számára nyílt lehetőség arra, hogy Zuglóban felújított önkormányzati lakáshoz jussanak. Ez az együttműködés lakhatási programjuk egy újabb, lehetséges, jövőbeli irányvonalát is kijelölheti, mert ez esetben a non-profit, az önkormányzati és a for-profit terület összefogása révén tudták megoldani az érintett családok lakhatási problémáját, amely egy merőben új modell ezen az ellátási területen.

2016. évi terveik

2014-ben a XV. kerület Önkormányzata döntést hozott arról, hogy külső férőhelyekként működtetett ún. „kiléptető lakás” kontingenzükből addig saját költségükön bérelt 3 ingatlan helyett a kezelésükbe ad 3 önkormányzati bérlakást, ami jelentősen, közel évi 2.000 000 Ft-tal csökkenheti Alapítványuk ellátással kapcsolatos kiadásait. A döntés végrehajtása még folyamatban van, de 1 lakás kezelésükbe adásáról már folyik a konkrét egyeztetés.

Az állami normatív támogatás összege a 2015. évben ismét nem emelkedett, az energiaszolgáltatók díjai viszont tovább emelkedtek. Az intézmények fenntartását megnehezíti az a körülmény, hogy az ellátottak egy része nem tud térítési díjat fizetni, sőt azon családok részére teljes körű ellátást kell nyújtaniuk, amelyekben a szülők jövedelem nélkül maradnak. Ezek a körülmények különös mértékben felértékelik a kiléptető lakások fenntartásának költségeit csökkentő önkormányzati segítséget.

A fentiekén túl az Önkormányzat részéről az ellátáshoz nyújtott támogatás nagy segítséget jelentett az intézmény és a szolgáltatások színvonalának fennmaradásának érdekében.

Több éve tárgyalnak egy olyan emelt szintű intézmény létrehozásáról, amely lehetővé tenné, hogy a családok élhetőbb lakókörnyezetben neveljék gyermekeiket. Az Aporháza utcai intézményekben a zsúfoltság mellett nagy nehézséget jelent a lakóterek szűkösége - *a családok minden tagja egy közös szobában lakik, nincs gyermekszoba, amely nagyobb korú gyermekeknél már komoly probléma lehet,* - a megfelelő számú és méretű közösségi helyiség hiánya – *nincsenek étkezők, van ahol nem megoldható a nemenként elkülönített mosdó, wc,* – hiányoznak olyan egyéb funkciójú helyiségek, mint a raktár, a tanulószoba, könyvtárszoba stb, illetve kevés a szociális munkások, a családterapeuták és a pszichológus által igénybe vehető iroda és interjúszoba is.

Ezekre a hiányosságokra az elmúlt évi szakhatósági ellenőrzése során a Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala is felhívta a figyelmet.

Szakmai célok megvalósítása a 2016-os évre

- további résztvevők bevonásával fejleszteni kívánják Önkéntes Programjukat,
- tervezik a kliensnyilvántartó adatbázisuk fejlesztését annak érdekében, hogy munkájuk és szolgáltatásaik tervezhetőbbek legyenek,
- egy saját szociológiai adatfelvétel módszertanának kidolgozását és egy erre épülő utánkövetéses vizsgálat lebonyolítását is tervezik a volt ellátottaik körében az eddigi szociális bérlakás program hatékonyságának mérése és a lakhatási program fejlesztése céljából,
- tervezik a lakhatási program fejlesztésébe további partnerek és támogatók bevonását,
- további közösségépítő programokat szeretnének beindítani, egyrészt a 3E Program keretében, másrészt olyan saját know-how alapján, amely majd későbbi pályázati projektek alapját képezheti.

9. Az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése, szabadidős és sport programok

Az önkormányzati alapellátásba, a gyermekvédelmi feladatok megvalósítása érdekében – ellátási szerződés keretében - a **Szociális és Rehabilitációs Alapítvány** kapcsolódott be, amely a hajléktalan családok átmeneti otthoni ellátását vállalta át. Az alapítvány a szerződésben előírt kötelezettségét 2015-ben is teljesítette. Az erről az évről szóló beszámolójukat az önkormányzat illetékes bizottsága megtárgyalta és elfogadta.

Önkormányzatunk a civil szervezeteket pályázat útján anyagilag is támogatja és támogatások elosztását szabályozandó - 4/2011 (II.22.) civil szervezetek pályázati önkormányzati támogatásáról szóló helyi rendelet formájában - kialakította a civil stratégiáját.

2015-ben is több olyan civil szervezet kapott anyagi támogatást, amelyik a kerületi fiatalok, gyermekek szabadidős programjai szervezéséhez, egészségük fenntartásához kapcsolódik. A támogatott alapítványok hátrányos helyzetű gyermekekkel, családokkal foglalkoznak a saját céljaik keretein belül.

A 2015 márciusában a civil szervezetek (köztük az alapítványok) számára kiírt pályázaton a 2015. évi költségvetésben a „Működési jellegű címzett tartalékok között”, a „Civil szervezetek pályázati kerete” című fejezetben foglaltak alapján a rendelkezésre álló 10 000 000.-Ft-ra lehetett pályázatot előterjeszteni.

A pályázaton 19 alapítvány vett részt, 2 alapítvány több kategóriában is, 1 alapítvány pedig nem tudta felhasználni a kapott összeget, melyet maradéktalanul visszafizetett az Önkormányzatnak. Ennek megfelelően az összesen 21 alapítványi pályázat kapcsán felmerülő 5 765 720 Ft átutalását a Képviselő-testület a 293/2015. (IV.30.) ök. számú határozatával engedélyezte az alábbiak szerint:

Szervezet neve	Szerződés száma	Támogatott (felhasználási) cél	Képviselő-testület döntése (összeg)
CORTEX Alapítvány az Agysérültek Rehabilitációjáért	318/2015.	Rehabilitációs üdülés agysérült betegek számára, melyre Hajdúszoboszlón került sor 2015. 09. 5-én.	600.000 Ft
Drogprevenciós Alapítvány	319/2015.	Egészségnevelési-és drog prevenciós szakmai napok, fórumok szervezése az Y és Z generáció élethelyzete és a generációk közötti kapcsolat, szolidaritás témájában.	300.000 Ft
Gondoskodás Gyermekünkért Alapítvány	320/2015.	Halmazottan sérült gyermekek táboroztatásának költségeire.	140.000 Ft
Gyerekszaló Alapítvány	321/2015.	Sport-és egészségnap megrendezésének költségeire.	300.000 Ft
Kultúrműhely Alapítvány	322/2015.	Emlékanyag gyűjtése a XV. kerület hagyományos gazdálkodásáról az egész évben.	200.000 Ft
Meixner Alapítvány	323/2015.	Óralátogatással egybekötött képzés szervezése a szabadkai magyar pedagógusoknak.	400.000 Ft
Pestújhelyi Iskoláért Alapítvány	325/2015.	Egészségnap szervezése - egészséges életmód közvetítése, egyszerűbb vizsgálatok helybeni elvégzése, egészséges ételek kóstoltatása.	155.000 Ft

Pestújhelyi Iskoláért Alapítvány	324/2015.	Kirándulás a Mesemúzeumba a Magyar Népmese Napján, és ehhez kapcsolódó drámapedagógiai és művészeti foglalkozások szervezésének költségeire. Továbbá a "Pestújhelyi Ősz" rendezvénysorozat költségeire.	50.000 Ft
Pro Schola Georgius Dózsa Alapítvány	26/2015.	Dózsa Napok elnevezésű rendezvénysorozat költségeire - Láthatatlan Kiállítás és Molnár Piroska fellépése.	170.000 Ft
Pro Schola Georgius Dózsa Alapítvány	327/2015.	A Dózsa György Gimnázium és a Táncművészeti Szakközépiskola tánctagozata idén ünnepli fennállásának 10. évfordulóját, így az év végi táncvizsga külön hangsúlyt kap. Ennek költségeire kéri a támogatást.	400.000 Ft
Szülők, Tanítványok a Kolozsvár úti Iskoláért Alapítvány	328/2015.	Közösségformáló Családi Nap költségeire.	280.000 Ft
Tavaszi Kórus Alapítvány	329/2015.	A Tavasz Női Kar részvétele a Keszthelyi Dalünnep elnevezésű rendezvénysorozaton.	310.720 Ft
Mini Manó Alapítvány	330/2015.	Őszköszöntő Tökbuli megrendezése.	100.000 Ft
"Értelmes Életért" Alapítvány	331/2015.	7 napos tábor Tihanyba fogyatékos embereknek és családtagjaiknak.	300.000 Ft
Magyar Zenei Kulturális Alapítvány	332/2015.	"Adventi dallamok" című karácsonyi műsor költségeire.	300.000 Ft
Korszerű Tudással Építsd a Jövőnket Alapítvány	333/2015.	Kapcsolatépítő kirándulás költségeire a Czabán Általános Iskola 20-30 fős részvételével 3 nap.	300.000 Ft
Korona Oktatási Alapítvány	334/2015.	Az október 23-ai nemzeti ünnep alkalmából kiállítás, színházi előadások szervezése, és egy buszos kirándulás a 8. évfolyamos tanulók számára.	250.000 Ft
Jézus Szíve Alapítvány	335/2015.	Magdeburg, Európai Kórusverseny.	450.000 Ft
Micimackó Alapítvány	336/2015.	Az óvodában a kisállat élőhely korszerűsítésének és fenntartásának költségeire.	230.000 Ft
Szabó Miklós lelkipásztor szellemi hagyatékát őrző Alapítvány	337/2015.	Dunaszerdahely-Szenc-Nagysálló környékén buszos kirándulással határon túli magyar közösségek meglátogatásának költségeire.	180.000 Ft

Alapítvány a Kulturált Közösségért	338/2015.	1 hetes Balaton-parti közösségi színházi tábor szervezése szakemberek bevonásával.	350.000 Ft
------------------------------------	-----------	--	------------

A pályázaton az alapítványokon kívül 20 civil szervezet vett részt. Ennek megfelelően a 20 civil szervezeti pályázat kapcsán felmerülő 4 234 000 Ft átutalását a Köznevelési, Kulturális, Közművelődési, Rendezvényszervezési, Ifjúsági és Sport Bizottsága a KKB 175/2015. (IV.28.) számú határozatával engedélyezte az alábbiak szerint:

Szervezet neve	Szerződés száma	Támogatott (felhasználási) cél	KKB döntése
56-os Szövetség (XV. kerületi Szervezete)	715/2015.	Nemzeti ünnepekről való megemlékezés költségeire és történelmi helyek és síremlékek látogatásának költségeire.	150.000 Ft
Czabán DSE	299/2015.	Kerékpáros túratábor 15 hátrányos helyzetű tanuló számára.	250.000 Ft
Együtt Újpalotáért Kulturális és Szociális Érdekképviseleti Egyesület	300/2015.	Lakossági fórum megszervezése "Újpalota közbiztonsága" címmel - meghívást kap a kerületi Rendőrkapitány, a Polgármester, az Újpalotai Polgárőrség vezetősége, a Képviselő-testület tagjai - kiadványok, hangosítás költségeire.	90.000 Ft
Korona Diáksport Egyesület	301/2015.	Speciális sporteszközök beszerzésének támogatására (egyensúlyozó eszközök, fitball nagylabdák, softball kislabdák).	237.000 Ft
Magyar Vöröskereszt Fővárosi Szervezete (XV. kerületi szervezet)	302/2015.	1 napos kirándulás szervezésének költségeire Pécsre- külföldi és hazai önkénteseik számára.	300.000 Ft
Nagycsaládosok Újpalotai Egyesülete	303/2015.	Szentendrei skanzen megtekintése.	170.000 Ft
ÖTHÉT Egyesület	304/2015	Öko akadályverseny szervezése és lebonyolítása.	100.000 Ft
Palotai Csokonai Asztali-labdarugó Egyesület	305/2015.	Palota Kupa gombfoci verseny és a "Testvériség kupa" megrendezésének költségeire.	100.000 Ft
Pestújhelyi Pátria Közhasznú Egyesület	306/2015.	Madárbarát játszótér kialakítása és gyermekvetélkedő szervezése.	100.000 Ft
Pestújhelyi Sport Club	307/2015.	Kiállítás szervezése kulturális és közművelődési témakörökben és a Pestújhelyi Mozaik újság nyomtatásának és terjesztésének költségeire.	250.000 Ft
Rákospalota Kolozsvár DSE	308/2015.	Szabadidős sportfoglalkozások tárgyi feltételeinek biztosítására.	400.000 Ft

Segítsd az Iskoládat! Közhasznú Egyesület	309/2015.	A XV. kerületi általános iskolák és a Kolozsvári Református Kollégium részvételével a 23 éve tartó vetélkedősorozat döntőjének megszervezése.	350.000 Ft
Szolidáris Kisnyugdíjasok Egyesülete	310/2015.	Az Egyesület tagjai számára színházi előadások és múzeumi látogatások lehetővé tételének költségeire.	200.000 Ft
Tegyünk Együtt Rákospalota kertvárosért Közhasznú Egyesület	311/2015.	A Tarpai téri csigadomb lefestése, a fa játszótér elemek fakezelése, focikapuk, padok, asztalok újrafestése az amortizáció ellen. A térre egy új sporteszköz telepítése.	387.000 Ft
Victoria Sport Klub	312/2015.	kerületi diákok számára akik szeretnek kerékpározni, tábor szervezésének költségeire - 4 napos.	300.000 Ft
Kavicsos Diáksport Egyesület	313/2015.	Nyári sporttáborok költségeinek támogatására.	150.000 Ft
Ifjúsági Caritas Egyesület	314/2015.	Ifjúsági honismereti kiadvány készítésének költségeire.	50.000 Ft
Hartyán Diáksport Egyesület	315/2015.	Országos Kéktúra megszervezésének költségeire Bányi-Nyereg-Füzér-Hollóháza útvonalon.	300.000 Ft
Dózsa Diáksport Egyesület	316/2015.	1 hetes vízi vándortábor a Hernád és a Tisza folyókon megrendezésének költségeire.	150.000 Ft
Rákospalotai Örökségünk Egyesület	317/2015.	A Rákospalotai Anna-bál megszervezésének és lebonyolításának költségeire.	200.000 Ft

A XV. kerület **sportéletét** három nagy területre oszthatjuk: **diáksport, szabadidősport, versenysport**. A **diáksport** az intézményi, tanórán kívüli sporttevékenységet öleli fel. A kerület iskoláiban - az önkormányzat támogatásának köszönhetően - 2015-ben is kiegyensúlyozott volt a diáksport működtetése. Ebben az évben is megvalósították az iskolák a mindennapi testmozgást és a sportfoglalkozásokat.

Több óvodában saját szervezésű sportfoglalkozásokat is szerveztek. Figyelemre méltó, hogy több helyen testtartásjavító, megelőző tornával segítették a kicsik egészséges fejlődését. A kerületi diákolimpia versenyrendszerében is részt vettek: futóversenyt, játékos ügyességi váltóversenyt, focitornát szerveztek.

Az **általános iskolákban és a középiskolákban** tanuló diákok **mindennapos testedzési** lehetőségét valamennyi nevelési-oktatási intézmény biztosította. A sportfoglalkozások egy része délután, a kötelező tanórák után valósult meg. Szintén a délutáni órákban végzik a képzett szakemberek a gyógytestnevelési torna és úszás foglalkozásait.

Az iskolák diáksport szervezetei az iskolai sportkörök (ISK) és a diáksport egyesületek (DSE). A kerület nevelési-oktatási intézményeiben 2015-ben **4** iskolai sportkör és **9** diáksport egyesület működött. A tanulók kötelező tanórán kívüli sporttevékenységét ők szervezték.

Biztosították - az igények felmérése után - a sportcsoportok működését, házi bajnokságokat, kerületi szintű versenyeket, kirándulásokat, táborokat szerveztek.

A diáksport szervezetek alapvetően tömegsport jellegű foglalkozásokat tartottak a mozogni vágyó gyermekeknek. Ezen kívül sokszínű, széles sportági választékot kínáltak - az igényekhez igazodva - nem csak a népszerű sportágakból. Felkészítették a sportolókat a diáksport versenyekre, megteremtették a versenyzés lehetőségét, feltételeit. Működésük alapfeltétele a kerületi önkormányzat támogatása. A kerületi **diáksport versenyek** a két nem számára öt korcsoportban, két nemben és 18 sportágban zajlottak: többek között **atlétika, asztalitenisz, úszás, darts, floorball, kézilabda, kispályás labdarúgás, kosárlabda, röplabda és tollaslabda** volt terítéken. A versenyeken összesen **2 750 fő** (249 csapat és 1200 egyéni versenyző) vett részt.

A kerületi **GYIÖK** által a gyermekek, a fiatalok közéletben való aktív részvétele helyi szinten válik valósággá, ahol az érintettek személyesen láthatják munkájuk, elkötelezettségük eredményeit. A fiatalok iskoláink diákönkormányzataiban, városrészeink, helyi szervezeteinek mindennapjaiban való aktív részvétele gyakorlati tapasztalatot ad számukra ahhoz, hogy később akár komolyabb közéleti szerepet vállaljanak.

A GYIÖK mindenkori képviselői próbálták megőrizni az előző ciklusokban tevékenykedő testületek által képviselt értékeket, valamint a korábban megszokottnál aktívabb munkával igyekeztek katalizáló, koordináló, közvetítő szerepet vállalni a kerületi nevelési-oktatási intézményekben tanuló diákok érdekében. Ennek érdekében a GYIÖK az intézményekben működő diákönkormányzatokkal aktív kapcsolatot tartott fenn. Ahhoz, hogy a GYIÖK hatékonyan tudjon dolgozni, a fiatalok által megfogalmazott igény szerint bővíteni kell a képviselők számát, a közösség nagyságát, fokozottabb jelenlétet az intézményekben.

Napjaink egyik legtöbbet használt fogalma az önkéntesség és a közösségi munka. A szervező képességet hasznosítani tudó GYIÖK szervezet az országos szervezetben (GYIÖT) megismert tapasztalatok alapján módosították az SZMSZ-üket.

Az új SZMSZ értelmében megszűnt a tagválasztás, önkéntes csatlakozással (belépési nyilatkozat aláírása) lehet egy fiatal GYIÖK tag. A tagság lehetőségét is bővítették: a korhatárt az ifjúsági stratégia korcsoportjához igazítva 12-29 éves korra módosították iskolai jogviszony helyett, kerületi lakcímhez vagy kerületi tanulói jogviszonyhoz kötve.

A GYIÖK tisztviselőit (polgármester, alpolgármesterek, jegyző) aktív tagjaik közül titkos választással egy évre választják meg.

Az év során számos hazai és nemzetközi program aktív szereplői voltak.

A 2014-ben, a nagy sikerre való tekintettel, 2015 szeptemberében újra 4 fő kerületi GYIÖK-ös 5 napot töltött Gyergyószentmiklóson egy Nemzetközi Ifjúsági Találkozón, ahol ők tartottak animátor képzést a táborba érkező fiataloknak.

Kerületünk 2 fiatalja, akik egész Magyarországot képviselték, május 5-től egy hetet töltöttek a nemzetközi Barátság vonaton, ahol az EU országai által delegált fiatalok közösen ellátogattak Auschwitzba, tisztelegve az áldozatok előtt.

A fiatalok a nyár nagy részét sem otthon töltötték. Számos tábort szerveztek. Július 6-13-ig majd július 27-től - augusztus 03-ig a Bernecebaráti Nemzetközi Képzőművészeti táborának életéből vették ki a részüket. Az esti programok, játékok szervezése az ő feladatuk volt.

Napközben a mindennapi dolgokban segédkeztek, és hogy még hasznosabb legyen a számukra, animátori képzést kaptak az új ifjúsági trénerüktől, Balog Fruzsínától.

November elején az újonnan felállított csapat megrendezte tisztségviselő választását egyik testvérvárosunkban, Kassán. Egy hetet töltöttek a városban, (megismerve a város régi történelmét), és minden nap a helyi Kulturális Központban több órás csapatépítő, rávezető tréningeken vehettek részt.

Az utolsó napon megtartották a tisztségviselő választást. Sikeresen megválasztottak egy polgármestert, Mihály Gergőt, két alpolgármestert, Böröczi Botondot és Szőke Tamást, és egy jegyzőt, Baksa Brigittát.

Szeptember végén meghívást kapott a kerületi GYIÖK is a Ferencvárosi Ifi Fesztre. Budapest valamennyi Gyermek és Ifjúsági szervezete részt vett rajta. Kerületünk fiataljai ismét kimagasló sikereket értek el a program során.

A GYIÖK aktívan részt vett a kerületi iskolai illetve önkormányzati rendezvényeken, melyet az elfogadott munkatervében is rögzített. Az önkormányzati, majd az iskolák által szervezett ünnepeken is képviselték a korosztályukat. Aktív, együtt gondolkodó, a kerületi rendezvényeken önkéntes segítőként részt vevő csapat alakult ki, akik kiemelt szereplőivé váltak az intézményük tanuló ifjúságának.

Aktívan részt vettek a **Csomópont** Ifjúsági Információs Pont pályázat fenntartási kötelezettségeként működő programokon. Mai napig aktívan együttműködnek a GYIÖK és a Csomópont fiataljai.

Az előző évek jó gyakorlatának megfelelően a nyári gyermek programok nívós napközi elfoglaltságot biztosítottak az érdeklődő családok számára. 2015-ben többek között az alábbi **napközis jellegű és utazó nyári táborokban** talált magának hasznos nyári elfoglaltságot számos gyermek.

Napközis jelleggel szervezett táborok:

- Színjátszó tábor
- „Mesevár” – kézműves tábor
- Akrobatikus rock’ and roll edzőtábor
- Számítógépes tábor
- Tánc tábor
- „Tűzoltó legyek, vagy katona...” tábor – hivatás tábor
- Balett tábor
- Fotó- és animációs tábor
- Modellező tábor

Utazós tábor:

- Számítógépes tábor
- Akrobatikus rock’ and roll edzőtábor
- Barlangász tábor
- Lovas tábor
- Akrobatikus rock’ and roll tanfolyam táborozása

Családi tábor:

- Baba-mama klub tábora.

Szinte minden **közoktatási intézményhez** kapcsolódik valamilyen civil támogató szervezet, alapítvány, amelyek elősegítik az oktató és nevelőmunkát, illetve különféle programokat szerveznek a tanulók számára (például kirándulások, üdülések megszervezése, illetve anyagi támogatása, lovaglás biztosítása, eszközbeszerzések, játékvásárlások, stb.).

10. A BFKH XV. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztály gyermekvédelmi feladatai és hatósági intézkedéssel elrendelt gyermekvédelmi tevékenysége

2015-ben a még szülői gondozásban lévő, veszélyeztetett gyermekek száma összesen 157 fő volt. Ez a számadat tartalmazza azoknak a gyermekeknek a számát is, akiknek igazolatlan iskolai hiányzásai elérték a 10 órát, de nem haladták meg az 50 órát.

Tárgyév december 31-én 89 védelembe vett gyermek szerepelt a nyilvántartásukban. A leggyakoribb védelembe vételi ok (24) a gyermeknek felróható magatartás volt, valamint az 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzás (22). Környezeti ok miatt 21 gyermek volt védelembe véve, ugyanennyi volt a szülőknek felróható gondatlanság miatti esetek száma is. Szabálysértés miatt 1 esetben került sor védelembe vételre.

2015-ben 41 védelembe vételt szüntettek meg, elsősorban eredményesség, másodsorban illetékességváltozás, nagykorúság, ill. egyéb okok miatt.

A jelzőrendszer különböző tagjaival való kapcsolatuk változatlanul hatékonyan működött. A legtöbb jelzés a gyermekjóléti központtól érkezett, de az iskolák, védőnők, házi orvosok, szülőotthonok és a rendőrség jelzései is rendszeresek voltak.

A SZÉRA Alapítvánnyal is megfelelően alakult a munkakapcsolatuk, a családok átmeneti otthonában tartózkodó kisgyermekes családok ügyében több eljárás indult hatóságuknál. Lakossági bejelentések is érkeztek, amelyek kivizsgálása során is fokozottan ügyeltek a bejelentő személyi adatainak zártan kezelésére. Az elektronikus úton érkező megkeresések száma megnőtt.

2015-ben 29 kiskorút érintett az ideiglenes hatályú elhelyezés, ebből 15 esetben hatóságuk döntött a gyermekek családból történő kiemeléséről. A felülvizsgálati eljárás során a 29 gyermekből 10 került nevelésbe. A többi gyermek visszakerült családjába, vagy a másik szülőnél, ill. harmadik személynél került elhelyezésre.

A tárgyév december 31-én nyilvántartott nevelésbe vett gyermekek száma 53 volt. 2015-ben 35 gyermeket vettek nevelésbe. (Az átmeneti és tartós nevelésbe vétel „fogalma” megszűnt!) A döntések okaként jellemzően a szülői elhanyagolás dominált. A nevelésbe vételeken belül a nevelőszülőkhöz történő elhelyezések száma volt a meghatározó.

2015-ben 7 esetben rendeltek el utógondozást. A gyermekjóléti központ család gondozói a jogszabályok előírása szerint látogatták a gyermekeket és családjukat, egy év elteltével valamennyi esetben megszüntethető lett az utógondozás.

Tárgyév folyamán 12 esetben rendeltek el utógondozói ellátást, elsősorban gyermekotthonban, másodsorban nevelőszülőknél. A kérelmező fiatalok nagyobb része tanulói jogviszonyban állt közoktatási intézménnyel.

2015. december 31-én 38 olyan gyermeket tartottak nyilván, akik családba fogadással kerültek gyámság alá, melyek esetében a közeli hozzátartozó általi családbafogadás a meghatározó.

Pénzbeli ellátások

Tartásdíj megelőlegezésére tárgyévben 24 esetben került sor. Az év folyamán összesen 91-en részesültek az ellátásban, a teljes évben kifizetett összeg 11 415 500 Ft volt.

Otthonteremtési támogatás iránti kérelmet 6 fiatal felnőtt nyújtott be, melyből 5 esetben került sor megállapításra. Lakás-előtakarékosságra és lakásbérleti díj kifizetésére irányultak a kérelmek, ill. egy fiatal felnőtt használta fel a támogatást ingatlan-rész vásárlására. Otthonteremtési támogatás címén a tárgyév folyamán 6 304 272 Ft került kifizetésre.

Együttműködés

A jelzőrendszer tagjaival, kiemelten a gyermekjóléti központtal rendszeres, és eredményes az együttműködésük. Kiskorúakkal kapcsolatos döntéseikhez, a feltáró munkában fontos szerepük van, mint ahogy később a reszocializációs folyamatokban is. A jó együttműködés egyébként a jelzőrendszer más tagjaira is vonatkozik. A felügyeleti szervekkel is változatlanul korrekt a munkakapcsolatuk. Rendszeresen részt vesznek a szakmai értekezleteken, szükséges esetben akár konzultációt is kezdeményeznek.

11. Bűncselekmények elkövetése, pártfogói felügyelet, rendőrségi munka

2011. január 1-től kezdték meg a megyei/fővárosi kormányhivatalok a működésüket, mely keretében számos közigazgatási szerv integrációja történt meg. Ekkor alakult meg a **Budapest Főváros Kormányhivatalon** belül az Igazságügyi Szolgálat mely 2015. 04.01-jétől megszűnt, helyébe a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya lépett. A **Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály** egyik szervezeti egysége a **Fiatalkorú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelete**.

A XV. kerületi állandó lakóhellyel illetve tartózkodási hellyel rendelkező pártfogoltak esetében a **pártfogó felügyeletet** a 2015. évben **Medveczky Rita** pártfogó felügyelő látta el.

A 2015. év folyamán 114 ügyet/111 főt (12 lány és 99 fiú) látott el, letelt 58 ügy, 52 új ügy érkezett. A folyamatban levő ügyekből felfüggesztett szabadságvesztés büntetés mellett kiszabott próbaidőt 26 ügyben állapított meg a bíróság, próbát 21 ügyben.

Ügyészi vádemelés elhalasztás egyéb esetben 17 ügyben, vádemelés elhalasztás kábítószerrel való visszaélés miatt 50 esetben, ebből 3 fő fiatalkorú, a bűncselekmény elkövetésekor felnőtt korú a visszaélő. Munkavégzés céljából 2 fő tartózkodik külföldön, ilyenkor e-mail-es kapcsolattartás során valósul meg a pártfogó felügyelet végrehajtása.

Általában jellemző, hogy a terhelt az elterelést elvégzi, 90:10 %-ban. Itt azonban a pártfogolt felkutatása sokszor problémás, nem lakik az ügyészség által megadott lakcímen, a felkutatása eredményre nem vezet, vagy egy ideig kapcsolatot tart, majd eltűnik. Így nincs visszajelzés a terápia elvégzéséről.

Gyermekvédelmi szakellátásban 2 fő élt, 3 fő a Rákospalotai Javítóintézet neveltje, 1 fő házi őrizetben volt, 3 fő büntetésvégrehajtási intézetből szabadult, 4 fő került büntetésvégrehajtási intézetbe.

Az elmúlt évben 2 olyan ügy volt folyamatban, ahol a bíróság a próbaidő mellett jóvátételi munkát is megállapított, ezt a 2013-as BTK módosítás tette lehetővé. A fiatalok civil szervezetnél, ill. a Fővárosi Állat- és Növénykert kertészetében töltötték le a megállapított óraszámú munkavégzést.

Az ügyészi vádhalasztások során 13 ügyben került sor külön magatartási szabály megállapítására, amely 9 esetben egyéni vagy csoportos szociális készségfejlesztő tréningen való részvételt jelentett, 4 esetben pedig jóvátételi program teljesítését, amely 30 órában szociális-karitatív munkavégzést jelent. A lebonyolításban partnereik a Főkert Zrt. A Fővárosi Állat- és Növénykert valamint a Krisnások Food for Life programja (ételosztás). Az előírt szabályok teljesültek, vagy teljesítésük folyamatban van. A külön magatartási szabályok lebonyolítása a Bűnmegelőzési és Jóvátételi Osztály feladata.

Továbbra is jellemző, hogy a fiatalokorú bűnelkövető már betöltötte a nagykorúságot, amikor ügye hivatalukhoz érkezik. Elenyésző azok száma, akik a pártfogó felügyelet kezdetén még fiatalokorúak. Ilyenkor a jegyzőkönyv felvételéről értesítik a gyermekjóléti szolgálatot, beszerezik a gyermekvédelmi előzményt, együttműködnek a családgondozóval.

Ügyészi jelzéssel magatartási szabályszegés miatt 1 alkalommal élt a pártfogó felügyelő, ekkor a kiszabott próbaidőt közérdekű munkabüntetésre változtatta át a bíróság. A nyomozati szakban a pártfogó felügyelet 58 környezettanulmány megkeresést kapott, ebből 15 esetben a Rákospalotai Javítóintézetben elhelyezett fiatalról volt szó.

Az elmúlt évekhez képest megszorodott az ittasan vagy más pszichoaktív szer hatása alatt elkövetett garázda-jellegű bűncselekmények (rongálás), valamint a plázában történő lopások száma, ez leginkább ruhaneműk ellopását jelenti, valamint a mobiltelefon lopás és rablás szintén sláger.

A bűnelkövetés ill. bűnisméltés vonatkozásában kiemelt kockázati jelentőséggel bírnak a nem tanköteles, a munkaerőpiacra sem belépett fiatalok, esetükben az alkalmi/rendszeres pszichoaktív szerhasználat tovább árnyalja ezt a problematikát.

2015 januárjában a pártfogói feladat a megelőző pártfogás ügycsoporttal bővült. E rendelkezés a gyermekkorú és fiatalokorú bűnözés két alapproblémájára igyekszik választ adni, az egyik a büntetőeljárás elhúzódása valamint a gyermekkorú elkövetők szocializációs szükségletei. A megelőző pártfogás gyermekvédelmi intézkedésként került bevezetésre nem csak bűncselekmény ill. bűncselekmény tényállását megvalósító magatartás, hanem az elzárással is sújtható szabálysértések esetében.

A longitudinális kriminológiai vizsgálatok megállapították, hogy minél korábbi életszakaszban követ el valaki törvénybe ütköző cselekményt, annál nagyobb a valószínűsége a későbbi bűnöző karrier kialakulásának. Korábban a gyermekvédelmi törvény konkrétan nem nevesítette a gyermekkorú bűnelkövetők kezelését, a 2013-as BTK módosítás a büntethetőség alsó korhatárát 12 évre szállította bizonyos bűncselekmények esetében. (emberölés, halált okozó testi sértés, rablás, kifosztás)

Az intézkedés összhangban van az ENSZ irányelvekkel (Riyadi Irányelvek, más elbánás elve, Európa Tanács ajánlásaival: korai pszichoszociális beavatkozás elve, a kockázatok csökkentése és a védőtenyezők erősítése, hangsúlyozza a multidiszciplináris és multiszektoralis megközelítést.)

A megelőző pártfogó felügyelet elrendelésének alapja a bűnmegelőzési szempontú veszélyeztettség magas szintje, amelyet a pártfogó a kockázatértékelő környezettanulmány alapján állapít meg. A kockázatértékelés célja annak meghatározása, hogy a feltárt problémák közül melyek azok, amelyek közvetlenül összefüggésben állnak a bűncselekménnyel. Illetve melyek azok a védő tényezők, amelyek a preventív hatással bírnak a bűnismétlés szempontjából. A megelőző pártfogó felügyelet elrendelése minden esetben védelembé vétel mellett vagy elrendelésével valósul meg, lehetőség van külön magatartási szabály előírására, amelyek lebonyolítása a pártfogók és a családgondozók feladata.

A XV. ker. Gyámügyi Osztály megelőző pártfogó felügyelet ügyben 2015. augusztus és december között 12 esetben kereste meg hivatalukat kockázatértékelés és környezettanulmány elkészítése miatt, ebből 5 esetben volt az elkövető gyermekkorú. A bűnismétlés kockázatának magas foka miatt 1 esetben rendelte el a gyámhivatal a fiatalkorú megelőző pártfogását.

A pártfogó felügyelet lebonyolításában segítséget nyújt a „Fióka” Gyermekjóléti Szolgálat, MUFTI, Drogoplex Ambulancia, Rákos úti Szakrendelő Addiktológiai Gondozója, a XV. ker. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztálya.

A BRFK XV. kerületi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint 2015. évben a fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények az alábbi deliktumokban (bűncselekményekben) valósultak meg:

- súlyos testi sértés büntette,
- készpénz-helyettesítő fizetési eszközhöz kapcsolódó bűncselekmény,
- lopás,
- rablás,
- rongálás.

A 2015-ös évben fiatalkorúak sérelmére az alábbi bűncselekményeket követték el:

- segítségnyújtás elmulasztása büntette,
- súlyos testi sértés büntette,
- könnyű testi sértés büntette,
- emberi méltóság elleni bűncselekmény,
- szabadság elleni bűncselekmény,
- kiskorú veszélyeztetése,
- egyéb nem erkölcs elleni bűncselekmények,
- készpénz-helyettesítő fizetési eszközhöz kapcsolódó bűncselekmény,
- lopás,
- rablás,
- zsarolás.

A kapitányságon dr. Tátrai Zoltán r.őr. és Gyöngy Krisztina r.őr. tartott Budapest XV. kerületében működő oktatási intézményekben drogprevenciós előadásokat.

A kapcsolattartás a gyermekvédelmi gyermekjóléti intézményekkel 2015. évben is az intézkedésben meghatározottak szerint történt. A folyamatos tájékoztatásra levélben illetve telefonon keresztül került sor.

A „Fióka” Gyermek-és Ifjúsággjóléti Központtal a kapitányság harmonikus kiegyensúlyozott kapcsolatot tart fenn, ugyanígy a Gyámhivatal és a Gyámhatóság munkatársaival is. Amennyiben a Gyámhatóság olyan családhoz kérte a segítséget, ahol várhatóan velük szemben ellenségesen agresszívan léptek fel, a kapitányság egyenruhás állományát bármikor igénybe vehették, ill. vehetik.

A 2015-ös évben a 2014-es évhez képest 10 százalékkal kevesebb személy esetében kezdeményezett hatóságuk eltűnés miatt eljárást. A gyermekotthonban történő elhelyezés során a csoportos kimenőkről, az engedéllyel eltávozásról jellemzően kitérés szándékkal, kalandvággyal, illetőleg csavargási szándékkal szöktek meg az intézet növendékei. A családokból történt eltűnések gyakorisága jellemzően a korai párválasztás miatt bekövetkezett konfliktushelyzet nyomán következett be.

A családon belüli erőszak megtörténte után hatóságuk minden esetben jelzést küldött a jelzőrendszer tagjainak. Amennyiben a kiskorú veszélyeztetése megalapozottnak, valósnak minősült, azonnali intézkedés történt a Gyámhatóság, illetve a Gyámhivatal felé. Az értesített fél minden esetben írásban tájékoztatta a kapitányságot az intézkedés módjáról és a lehetőségekről a felmerült problémák megoldására. A nevelőszülőknél elhelyezett kiskorúak esetében a TEGYESZ felé az előzőekben leírtak alapján történik az intézkedés.

12. Az ellenőrzések tapasztalatai

A XV. kerületi Polgármesteri Hivatal Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály feladatköréhez tartozó gyermekvédelmi intézmények ellenőrzésével kapcsolatos tevékenység 2015-ben is megtörtént.

Az éves tevékenységről szóló beszámolót, a szakmai tervet, a munkatervet az Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály Szociális és Egészségügyi Osztály által készített szakmai ellenőrzésről, törvényes működésről készült összeggzéssel együtt - mindkét érintett önkormányzati intézmény (Egyesített Szociális Intézmény, Egyesített Bölcsődék) vonatkozásában az önkormányzat Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottsága tárgyalta meg és fogadta el a képviselő-testület által átruházott hatáskörében.

Az Egészségügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Bizottság az Egyesített Szociális Intézmény és az Egyesített Bölcsődék 2015. évi szakmai programjainak végrehajtását, szakmai munkájának eredményességét kiválónak, gazdálkodását hatékonynak, szabályszerűnek értékelte, működésüket törvényesnek találta.

13. Megállapítások és a jövőre vonatkozó javaslatok, célok, tennivalók

A XV. kerületben a gyermekvédelmi feladatok ellátása érdekében folyamatos és szoros együttműködés alakult ki a közoktatási intézmények, a gyermekvédelmi-gyermekjóléti intézmények és az egészségügyi és szociális intézmények között.

A XV. kerületi Önkormányzat a 2015. évben is biztosította a **helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi erőforrásokat**. E támogatások egy része a Szociális törvényben, és a Gyermekvédelmi törvényben meghatározott, másik részük pedig úgynevezett önként vállalt támogatási forma, amely nagymértékben segítette a kerületi gyerekek, fiatalok életét, szociális helyzetét (például: ösztöndíj, szociális támogatás, gyermekétkeztetéshez, stb.).

A kerületi gyermek-ellátórendszerrel a gyermekekkel, gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek 2015-ben is több alkalommal találkoztak és beszéltek meg a különböző problémáikat. Ugyanakkor a kölcsönös tájékoztatás még mindig nem elegendő, még több személyes megbeszélésre, továbbképzésre lenne szükség.

A minőségi munka, a gyermekek fokozottabb védelme érdekében, a preventív munkában azonban még sok tennivaló van, ezért fontos néhány területre kiemelt figyelmet fordítani.

A gyermekvédelmi tevékenységről szóló előző évi értékelésekben taglalt feladatok végrehajtását, megvalósulását figyelemmel kísérve **továbbra is feladatként tartjuk számon:**

- Az önkormányzat biztosítja a helyi rendeletében meghatározott támogatásokhoz szükséges anyagi forrásokat. 2016-ban is minél gyakrabban kell szabadidős programokat szervezni a kerületi gyermekek részére - a gyermekintézmények bevonásával - a nyári szünet idején, ezért ehhez biztosítani kell a szükséges forrásokat.
- A jelzőrendszer tagjai közötti intenzív munkakapcsolat fejlesztési lehetőségeinek feltárásával, az együttműködési készségek erősítésével, intenzív munkakapcsolat megerősítésének ösztönzésével, valamint a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársainak gyakoribb bevonásával a szakmaközi egyeztető tárgyalásokba törekszünk a minőség megőrzésére.
- 2016. január 1-jétől családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan működhet, család- és gyermekjóléti szolgálat vagy család- és gyermekjóléti központ keretében. A hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása kötelezően a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz került. A menedékjogról szóló törvényben meghatározott integrációs szerződésbe foglalt társadalmi beilleszkedés elősegítése feladat ellátására kijelölt szervezet az Újpalotai Család-és Gyermekjóléti Központ.

Budapest, 2016. május 12. ”


Hajdu László
polgármester

